СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.25 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.25

РІК CV ПАРСИППАНІ, Н. Дж., П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЛИПНЯ 1998 ЧИСЛО 2 VOL. CV PARSIPPANY, N.J., FRIDAY, JULY 10, 1998 No. 2

ВЕРХОВНУ РАДУ ОЧОЛИВ О. ТКАЧЕНКО

КИЇВ. — У вівторок, 7-го липня, Верховна Рада України з 20-ої спроби нарешті обрала голову парламенту 14-го скликання. Ним став голова Селянської Партії України Олександер Ткаченко.

До списків для таємного голосування було внесено імена 441 депутатів, отримали бюлетені — 363, взяли участь у голосуванні — 314 парляментаристів. Недійсними визнано 45 бюлетенів, за О. Ткаченка проголосувало 232 депутата, не підтримали кандадата — 37.

Оскільки О.Ткаченко дістав навіть більше, ніж 226 голосів, то відповідно до частини першої статті 88 Конституції Тимчасова лічильна комісія оголосила його обраним на посаду голови ВР України. Того ж дня о 3-ії годині по полудні О. Ткаченко приступив до виконання своїх обов'язків на цьому високому посту.

О. Ткаченко прийшов у парламент від 195 виборчої округи Черкаської области. Він входить до депутатської фракції "Лівий центр". Народився 7-го березня1939 року в місті Шпола Черкаської области. У 1963 році закінчив Білоцерківський сільсько-господарський інститут за фахом агрономія. У 1981 році закінчив Вищу партійну школу при ЦК КПУ,кандидат економічних наук, академік. В минулому працював на таких постах: 1982-1985роки — голова виконавчого комітету Тернопільської Обласної Ради, з 1985 року —міністер сільського господарства УССР, 1985-1989 роки — перший заступник голови Державного агропромислового комплексу УССР, 1989-1990 роки — головаДержагропрому УССР, 1990-1991— перший заступник голови Ради Міністрів УССР, 1991-1992 — державний міністер з питань аграрної політики і харчів України, 1992-1994 роки — президент спільного українсько-німецького підприємства "Земля і люди", 1994-1998 роки — першийзаступник Голови ВР України 13-го скликання.

Коментуючи обрання О.Ткаченка на пост голови українського парляменту, депутат від фракції Народного Руху України Роман Зварич сказав, що представник Руху не буде ні заступником, но першим заступником голови парляменту. Рух як і раніше займає чітку опозицію і обрання О.Ткаченка на пост голови Верхо-

(Закінчення на стор. 3)

Вибори спікера посилили міжфракційну боротьбу

Сергій Руденко,
спеціяльно для „Свободи"

КИЇВ. —Після 19 турів (під час яких кандидувало близько 60 осіб) голосування визначило серед народних депутатів коло фаворитів — тих, хто цілком могли претендувати якщо не на посаду керівника парляменту, то, принаймні, на портфелі його заступників. Загалом же прикметним для минулих семи днів стало посилення внутрішньофракційного контролю за депутатами під час голосування за кандидатів фракцій-суперників, а також розмови про розкол у лівому таборі вищого законодавчого органу.

Президент України Леонід Кучма мав зустріч із лідерами восьми парляментських фракцій. За словами учасників зустрічі, розмова із головою держави була короткою і була зумовлена одним — необхідністю активізувати процес обрання керівника парляменту.

Проте розмова з Л. Кучмою кардинально не змінила ситуацію у сесійній залі. 31-го червня „провалено" кандидатуру лідера комуністів Петра Симоненка (207 голосів), 1-го і 2-го червня — претендента на спікерське крісло від соціялістів — Олександра Мороза (відповідно — 211 і 212 голосів) і 3-го червня — кандидатуру від фракції НДП О. Бандурку (222 голоси „за").

Напруженість у залі зросла після того, як перед повторним голосуванням за кандидатуру О. Мороза депутатська лічильна комісія вирішила змінити процедуру голосування. А саме — встановити кабінки для голосування у сесійній залі. Підставою для такого рішення стали численні заяви законодавців про тиск на депутатів із боку керівників фракцій, які заважають народним обранцям безперешкодно виконувати свій безпосередній обов'язок — голосувати за того чи іншого кандидата. Втім, перед самим голосуванням лічильна комісія відмовилася від ідеї „публічного депутатського волевиявлення" у сесійній залі і все відбулося за давно відпрацьованим сценарієм. У результаті компромісу між двома частинами депутатського корпусу, які мають приблизно однакову кількість голосів, так і не було досягнуто.

Прикметно, що останнім часом у парляментських кулуарах гово-

(Закінчення на стор. 15)

Служба безпеки мусітиме свідчити

ВАШІНҐТОН. — У вівторок, 7-го липня, Федеральний апеляційний суд завдав небажаної затримки Урядові президента Билла Клінтона, коли вирішив, що члени Служби безпеки, котрі його охороняють, мусітимуть свідчити перед лавою присяжних про будь-які їм відомі стосунки між Президентом і Монікою Левінською.

Одноголосним рішенням тричленний панель суддів відкинув доводи Уряду, що члени Служби безпеки з президентської охорони втішалися завжди окремими привілеями, котрі захищали їх від усяких свідчень. Судді натомість заявили, що тільки Конґрес має право вирішувати та надавати такі привілеї.

Хоч претенсії Уряду президента Б. Клінтона про „охорону обов'язкових привілеїв" відкинено, покищо невідомо, чи це рішення буде мати практичне застосування у слідстві, котре повинно б з'ясувати, чи будь-хто говорив неправду або перешкоджав правосудді в справі стосунків Президента і М. Левінської.

Кеннет Старр, незалежний прокуратор Вайтвотерської афери, котрому останнім часом ніяк не щастило у згаданому слідстві, впродовж місяців намагався притягнути до зізнання перед лавою присяжних двох членів охоронної служби Президента та головного адвоката Служби безпеки. Слідчі хочуть довідатись, чи згадані охоронці мали будь-яку розмову з головним адвокатом служби про М. Левінску, колишню практикантку в Білому Домі.

Офіційні чинники Уряду президента Б. Клінтона та Департаменту юстиції заявили, що покищо не вирішено чи вносити апеляцію на рішення суддів Федерального апеляційного суду Дистрикту Колюмбії.

Україна повинна мати професійну армію

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма заявив, що Україні необхідно створити "сучасну, чисельно невелику, мобільну, добре оснащену боєздатну армію оборонної спрямованости".

За словами Президента, армія повинна твердо ґарантувати, що ніхто не відважиться "випробовувати нас на стійкість". Ці слова Л.Кучма виголосив на зустрічі з випускниками вищих військових шкіл України, які закінчили навчання з золотими медалями та відмінними дипломами.

Л.Кучма зазначив, що участь українських підрозділів у миротворчих операціях, здійснюваних у рамках програми "Партнерство для миру" та Хартії про особливе партнерство між Україною і НАТО, засвідчують, що українські військовослужбовці ні в чому не поступаються військовим професіоналам інших країн. "А це багато означає для міжнародного авторитету України", — наголосив Президент. Він також сказав, що Україна віддає перевагу економічним, політичним, міжнародноправним методам забезпечення національної безпеки, розширює співпрацю з багатьма державами в різних сферах, в тому числі й у військовій. Це також зміцнює довір'я до України.

Зустрівся Л.Кучма і з випускниками Дипломатичної академії при Міністерстві Закордонних Справ України, які отримали диплом маґістра зовнішньої політики.

У вітальному слові Президент України зазначив, що зовнішня політика — одна з найдинамічніших сферлюдської діяльности, яка передбачає оперативне реаґування на виклики часу, актуальні міжнародні процеси та події, перед усім ті, що стосуються національних інтересів України. Президент наголосив на необхідності постійно генерувати перспективні ідеї та практичні підходи, ініціятивні пропозиції, розвиваючи і зміцнюючи українську дипломатію.

На урочистій церемонії були присутні міністер закордонних справ

Борис Тарасюк, ректор Київського Національного Університету ім.Тараса Шевченка Віктор Скопенко, члени Уряду, дипломати.

У ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ:

— Що писала „Свобода" 90 років тому. — стор. 4.

— Чим краще об'єднання за співпрацю? *Зустріч Збіґнєва Бжезінського з українським духовенством.* **— стор. 8**

— 110 роковини композитора Василя Барвінського — стор. 11

В УКРАЇНІ

Перевіряють інформацію про підкуп депутатів

КИЇВ. — Згідно з постановою, ухваленою Верховною Радою України 25-го червня, з інформацією про факти можливого підкупу депутатів під час обрання голови ВР, виступив виконуючий обов'язки генерального прокурора України Богдан Ференц. Він повідомив, що 26-го червня, до Генеральної прокуратури надійшло звернення народного депутата від фракції комуністів Володимира Моісеєнка. Генеральна прокуратура також отримала текст постанови з 25-го червня. Ференц заявив: "Працівники Генеральної прокуратури будуть проводити перевірку в рамках кримінально-процесуального законодавства, взаємодіючи із Тимчасовою слідчою комісією, яку буде створено, та з її головою — це буде більш законно".

Порушено карну справу проти комерційних фірм

ЛЬВІВ. — Львівське Управління боротьби з організованою злочинністю порушило кримінальну справу проти керівництва комерційного "Дністер-банку", СП "Курс-Вест", фірми "Агро" та ТОВ "Галицькі цінні папери". Цих керівників підозрюють у тому, що вони ще у 1994 році провернули аферу, в результаті якої спільне підприємство "Курс-Вест" за допомогою зфабрикованих документів отримало 2 млн.крб. кредиту у "Дністер-банку".

Студенти отримали стипендії від уряду Чехії

КИЇВ. — Стипендії від уряду Чехії вперше отримали українські студенти. Вручення відбулося в амбасаді Чехії в Україні. Щорічно уряд Чехії виділяє 200 стипендій для закордонних студентів. В такий спосіб Чехія підтримує розвиток освіти в інших країнах. Як правило, одній країні надається дві стипендії. Першими в Україні отримали стипендії чеського уряду студенти-першокурсниці Київського Торгово-Економічного Університету Олена Стеценко та Олена Кукшина, які навчатимуться в Економічному Університеті в Празі.

Комісія перевірить діяльність керівників попередньої ВР

КИЇВ. — Утворити тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України для перевірки фінансово-господарської, кадрової та організаційної діяльности керівництва українського парламенту 13-го скликання пропонують народні депутати — члени фракції НДП Володимир Філенко, Юрій Сахно, Ігор Коліушко, Інна Богословська та Олександер Ємець. Вони внесли на розгляд ВР проєкт відповідної постанови. Верховну Раду України 13-го скликання очолювали: голова — Олександер Мороз, фракція "Лівий центр"; перший заступник голови ВР — Олександер Ткаченко, фракція "Лівий центр"; заступник голови ВР — Віктор Мусіяка, який не увійшов до ВР 14-го скликання.

Фермери вимагають сприятливих законів

КИЇВ. — Понад 300 представників Асоціяції Фермерів України пікетували Верховну Раду і Кабінет Міністрів. Серед вимог учасників акції — лише неполітичні: введення єдиного спільного господарського податку, окремої фінансово-кредитної системи для села, перетворення землі на об'єкт купівлі-продажу.

Країна екологічного лиха

КИЇВ. — Заступник міністра екологічної безпеки України Ярослав Мовчан під час зустрічі з журналістами сказав, що серед европейських країн Україна належить до числа тих, де найбільш забруднено довкілля. Хоча водні ресурси стали на 20 відсотків чистішими, а повітря на 30 відс. свіжішим, в Европі Україну вважають країною екологічного лиха, зазначив Я.Мовчан. Найбруднішим є повітря в Донецькій області, а найбільшої шкоди довкіллю завдала катастрофа на Чорнобильській АЕС, в результаті якої радіонуклідами забруднено майже 5 млн. гектарів землі.

10-ліття Української Гельсінкської Спілки

ЛЬВІВ. — Тут десять років тому, 7-го липня 1988 року, на 50-тисячному мітингу проголошено створення Української Гельсінкської Спілки — першої в Україні масової громадсько-політичної, опозиційної до комуністичного режиму організації, яка продовжила діяльність репресованої Української Гельсінкської Групи, створеної 1976 року.

Республіканська Християнська Партія, як одна зі спадкоємиць гельсінкського правозахисного руху, ініціювала і разом з Народним Рухом України проводить низку заходів просвітницького та пропагандистського характеру. Зокрема, 9-го липня у Київському Будинку Вчителя (вул.Володимирська, 57) відбувся вечір з нагоди 10-річчя УГС. Восени РХП та НРУ разом зі студентами та викладачами Національного Університету "Києво-Могилянська Академія" плянують провести наукову конференцію під назвою "Українська Гельсінкська Спілка в історії національно-визвольних змагань нової доби", а згодом — видати її матеріяли.

Амбасадор Італії відідав Крим

СИМФЕРОПІЛЬ.— Столицю Автономної Республіки Крим відвідав амбасадор Італії в Україні Джан Лука Бартінетто. Він зустрівся з головою Ради Міністрів Криму Сергієм Куніциним та головою ВР Криму Леонідом Грачом, які ознайомили гостя із ситуацією в автономії. Амбасадор відвідав також Керч, де зустрівся з представниками італійської громади Криму. Це була перша візита до Криму італійського амбасадора і вона мала ознайомчий характер.

Масові порушення в бюджетній справі

КИЇВ.— Під час вивчення порушень у бюджетній сфері, з'ясувалося, що такі порушення набувають масового характеру. Про це повідомив на пресовій конференції в Кабінеті Міністрів заступник міністра фінансів, начальник Головного контрольно-ревізійного управління (ГКРУ) Микола Каленський. Головним завданням ГКРУ є контроль за витрачаннямдержавних грошей, майна, станом бухгалтерського обліку в управліннях, міністерствах, на підприємствах і в організаціях, фінансованих з державного бюджету. Як повідомив М. Каленський, минулого року проведено80,000 ревізій, з яких 35,000 — у бюджетній сфері та 45,000 —серед суб'єктів господарювання різних форм власности. Перевірки бюджетної сфери проводяться раз у 4-5 років, а суб'єктів господарювання раз у 10-20 років. У другій половині минулого року число перевірок скоротили на 7,000 порівняно з першою половиною. При цьому зросло число виявлених зловживань. Тепер плянується відновити проведення ревізій територіяльних бюджетів усіх рівнів. За три наступні роки запляновано провести ревізії поточних рахунків місцевих бюджетів у різних областях України. Головною причиною фінансових порушень М.Каленський вважає недотримання українських законів з боку певної частини органів державної виконавчої влади, працівників міністерств.

Новий порядок реєстрації підприємств

КИЇВ. — В Україні запроваджено новий порядок державної реєстрації підприємницької діяльности. Більшість пов'язаних з цим процесом функцій, які раніше виконували підприємці, перекладено на державні органи. За словами голови Ліцензійної палати Сергія Третьякова, серед переваг нового порядку — зменшення числа установ, до яких треба звертатися для реєстрації підприємства. Наприклад, якщо до цього часу підприємець повинен був послідовно пройти дев'ять інстанцій, то відтепер— лише три. Не потрібно вже звертатися до нотаріяту, статистики. "Водночас, — підкреслив С. Третьяков, — запроваджено норму прискореної реєстрації протягом одного дня, але для цього потрібно сплатити підвищений реєстраційний збір — 357 гривень". Також, за новим порядком, зареєструвати підприємство можна через пошту.

Виступили на захист львівського журналіста

КИЇВ. — Генеральний секретар незалежної організації захисту свободи слова "Репортери без кордонів" Робер Меннер надіслав на ім'я міністра юстиції України Сузанни Станік листа, в якому висловив занепокоєння у зв'язку з нападом 29-го червня на львівського журналіста Олександра Сирцова. Напали на журналіста і жорстоко побили невідомі, коли він ішов на працю. Тепер О.Сирцов у шпиталі. За даними організації "Репортери без кордонів", О. Сирцов є автором багатьох критичних публікацій на адресу місцевої влади.

Будні Президента

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма прийняв амбасадора ЗСА в Україні Стівена Пайфера на прохання останнього. Обговорено питання підготови до проведення у Києві 22-23-го липня цього року другого засідання українсько-американської комісії з питань двостороннього співробітництва „Кучма-Гор". Голова держави зустрівся з нещодавно призначеним амбасадором України в Болгарії В'ячеславом Похвальським, з яким обговорив стан і перспективи українсько-болгарських відносин, особливо в галузі економіки. Під час зустрічі з міністром закордонних справ Борисом Тарасюком ішлося про результати наради представників міністерств та обласних держадміністрацій, які відповідають за зовнішні зв'язки, та про посилення ролі Міністерства Закордонних Справ України у виконанні указу Президента щодо координації діяльности у сфері зовнішніх відносин. Обговорено стан переговорів з Росією і Молдовою, а також необхідність дотримання визначених принципів кадрової політики в МЗС. Л.Кучма взяв участь у засіданні правління Українського союзу промисловців і підприємців (УСПП) і сказав, що розраховує на їх підтримку щодо прискорення економічних реформ. Сьогоднішню ситуацію Президент назвав надзвичайно складною і суперечливою. Голова держави застеріг депутатів від можливої спроби стати на шлях конфронтації з виконавчою владою, бльокування указів Президента, розгляду важливих законопроєктів, як це робила попередня Верховна Рада. В разі, якщо це станеться, Президент вважатиме за потрібне вдатися до більш твердих заходів. Підписано ряд указів про нові звільнення і призначення, а також про нагороди видатних діячів української культури.

Активізують співробітництво з ЕС

КИЇВ. — Гармонізація українського законодавства з европейським має стати першим кроком на шляху до набуття Україною статусу асоційованого члена Европейського союзу. Таку думку висловив голова української частини комітету з питань співробітництва між Україною та ЕС, голова Національного агентства України з питань розвитку та европейської інтеґрації Роман Шпек. Виступаючи на другому засіданні української частини комітету, він закликав до активнішого формування конкретного і збалансованого пляну заходів для виконання угоди про партнерство і співробітництво між Україною та Европейським Економічним Союзом, яка набула чинности 1-го березня цього року. Як повідомили у Національному агентстві з питань розвитку та европейської інтеґрації, комітет розглянув спільну програму виконання угоди про партнерство і співробітництво між Україною та ЕС на нинішній і наступний роки, стан підготови галузевих концепцій розвитку співробітництва та програм інтеграції України до Европейського союзу. Обговорено також завдання української частини комітету щодо виконання указу Президента про затвердження стратегії інтеграції України до Европейського союзу.

АМЕРИКА І СВІТ

Відкладено підвищення поштових оплат

ВАШІНҐТОН. — Керівна рада поштової служби повідомила у вівторок, 30-го червня, що введення в життя нових поштових оплат відкладено до січня 1999 року. Нові ціни були схвалені ще 11-го травня, і мали бути введені в життя цього літа. Одначе тому, що Поштова служба, третій рік підряд виказує зиск понад 1 блн. дол., Комісія для розгляду поштових оплат відкинула вимоги підвищення цін і послуг Поштової служби. Нові ставки, включно з 1- центовою підвишкою до 33 центів листа першої кляси увійдуть в життя 1-го січня 1999 року.

Папа попереджає вірних

РИМ. — В одному зі своїх найгостріших зауважень до вільнодумних католиків Папа Іван Павло II підкреслив зроблені ним деякі зміни у канонічному законі, щоб таким способом зупинити дебатування на тему цілого ряду спірних питань, включно з легкою смертю і висвячуванням жінок на священиків. Підтверджуючи параграфи віри, котрі є „остаточними" та зобов'язуючі для всіх католиків, Папа з датою вівтірка, 30-го червня, включив ці доктрини до церковного закону та попередив тих, які розходяться в поглядах, що вони підлягатимуть „справедливому покаранню". Своє апостольське послання Папа звернув у першу чергу до тих римо-католицьких теологів у ЗСА, котрі квестіонували право Риму у справах доктрин.

Іран схвалює прихильні залицяння ЗСА

ТЕГРАН, Іран. — Іранський президент Мохаммед Катамі, похвалив Уряд президента Билла Клінтона за його намагання поліпшити взаємовідносини між Іраном і ЗСА. Одначе він уважає, що конкретні зміни американської політики щодо Ірану є конечними, шоб цим заходам надати серйозної уваги. Досі, М. Катамі не робив жодних публічних коментарів з приводу заклику Меделин Олбрайт, секретаря Державного департаменту, шукати спільного шляху до кращих стосунків ані до примирливих завваг президента Б. Клінтона. Аналітики уважають, що відсутність прямої критики ЗСА, чи конкретних вимог від іранського президента, віддзеркалює також злагіднення зі сторони Ірану.

У ЗСА відсотки залишено незмінними

ВАШІНҐТОН. — Беручи до уваги перші ознаки того, що ріст американської економіки нарешті сповільнюється, Федеральна рада валютних резерв на засіданні у середу, 1-го липня, вирішила не змінювати відсотків на короткотермінових позичках. Ставка 5.5 відсотків на добових позичках поміж банками дальше залишилася незмінною. Підвищення американських позичкових відсотків могло б ще більше захитати й без того нестійкий фінансовий ринок Азії, даючи інвесторам ще одну причину інвестувати свої гроші у ЗСА.

Критикують людські права у Білорусі

НЮ ЙОРК. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що в четвер, 2-го липня, організація Спостерігачі людських прав з осідком у Ню Йорку, звинуватила білоруського президента Алєксандра Лукашенка в диктаторстві та надужитті своїх прав і переступленні законів людських прав. Згадана організація у своєму звіті твердить, що А. Лукашенко „привернув до життя найгірші аспекти совєтської ери". Крім того, до звіту включено список зареєстрованих і підтверджених випадків переступлення людських прав у Білосусі, у більшості це політичні переслідування та різного роду дратування засобів масової інформації.

Розпочато процес щодо балканського ґеноциду

ГАҐА, Голляндія. — Тут у понеділок, 6-го липня, Трибунал Організації Об'єднаних Націй, котрий займається воєнними злочинами у колишній Юґославії, розпочав судовий процес над оскарженим у причетності до ґеноциду боснійським сербом. Оскаржений 57-річний д-р Мілан Ковацевіч, лікар анестезіолог з місцевости Прієдор, якого оскаржено у плянуванні та здійсненні сербського задуму, щодо вибдорення та ліквідації великої кількости мусулманського і хорватського цивільного населення тієї околиці. Хоча головні провідники балканського конфлікту знаходяться на волі, то процес над сербським лікарем є важливим, бо очікується, що судді дадуть нове визначення ґеноциду — цього найжахливішого з воєнних злочинів.

ЗСА запевняють Тайван

ВАШІНҐТОН. — Уряд президента Билла Клінтона минулого понеділка, 6-го липня, намагався запевнити тайванський уряд, щодо незмінности американської політики відносно Тайвану, незважаючи на заяву Б. Клінтона в Китаю, що ЗСА не підтримають незалежности Тайвану від материка. Його заява відразу викликала занепокоєння в Тайвані, котрий Пекін уважає відступною провінцією, як і в Капітолю, де Тайван має багато приятелів. Негайна реакція тайванського президента Лі Тенґгю вказує, що не швидко вдасться Америці заспокоїти тайванців. Він, на зустрічі з американськими офіційними чинниками у Тайпеї, столиці Тайвану, котрих вислано туди для підсилення згаданих запевнень, підкреслив, що „ у майбутньому ваша країна про справи Тайвану повинна переговорювати прямо з нами".

Л. Кучма привітав Б. Клінтона з Днем незалежности

КИЇВ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма надіслав привітання президентові ЗСА Биллові Клінтонові з нагоди 222-ої річниці незалежности ЗСА.

Президент України підкреслив величезне

значення здобуття незалежности З'єднаними Стейтами Америки для демократичного проґресу всього людства, а також висловив сподівання на продовження і поглиблення співпраці між Україною і ЗСА, що "знайшло своє втілення у роботі українсько-американської міждержавної комісії". Леонід Кучма оцінив її діяльність як плідну іконструктивну.

На думку Президента України, друге пленарне засідання

міждержавної комісії, яке відбудеться в Києві 22-23-го липня, має статинаступним вагомим кроком у дальшому розвитку взаємовигідної співпраці між Україною і ЗСА.

Президенти домовилися, що відразу кілька представницьких українських делеґацій відвідають наступного тижня Вашінґтон для підготови чергового засідання двосторонньої міждержавної комісії Кучма-Ґор.

Верховну Раду...

(Закінчення зі стор. 1)

вної Ради не повинно вплинути на процес, започаткований проти нього в суді з приводу образи ним чести і гідности депутата Р.Зварича.

І.Плющ зазначив, що намагання лівих провести у спікери свого представника відчувалося з першого дня праці парляменту. І це можна зрозуміти. Усі на їхньому місці робили б те саме, коли б володіли таким числом голосів. Інша справа, що лідер комуністів Петро Симоненко та лідер Соціялістичної Партії Олександер Мороз тривалий час не могли порозумітися, тому ця перемога О.Ткаченка виявилася для всіх певною несподіванкою. Депутат-комуніст Сергій Гмиря назвав О.Ткаченка компромісовою фіґурою.

Депутат Григорій Омельченко сказав, що коли таких людей, як О.Ткаченко, обирають депутатами, а тим більше на пост голови Верховної Ради, до це ганьба для України. "Я великий оптиміст і сподіваюсь, що настане час, коли більшість із тих, хто сидить сьогодні у сесійній залі, а також в Адміністрації Президента, 'сядуть' там, де їм належить 'сидіти'. Шкода, що наша політика все далі набуває кримінального забарвлення", — гірко мовив парляментарист.

Відбулася конференція з прав людини

ВІДЕНЬ. —У столиці Австрії недавно відбулася конференція з прав людини, присвячена 50-річчю підписання Загальної декларації прав людини членами Організації Об'єднаних Націй (ООН).

Декларація прав людини містить основи достойного життя людей у сучасному світі. Цей документ визначає основні права на свододу і справедливість. Але і через 50 років після його прийняття для багатьох людей плянети документ залишається невідомим. Отож це питання було головною темою обговорення учасників конференції, серед яких були видатні політичні та громадські діячі різних країн, в тому числі генеральний секретар ООН Кофі Аннан, колишній президент ЗСА Джіммі Картер і кіноактор з Голівуду Майкл Даглас.

Кофі Аннан наголосив, що світове співтовариство не повинно і не буде давати послаблень країнам, керівництво яких не дотримується основних прав і свобід людини.

Д.Картер зазначив, що найпоширенішою проблемою в царині прав людини є різка відмінність між багатими і бідними. ООН має подбати, щоб кожна людина у світі мала однакові права і можливість на освіту і медичну допомогу, а також на достойне житло. Доки цього не досягнуто, боротьба за права людини не може вважатися закінченою, вважає колишній президент ЗСА.

М.Даглас, якого плянують невдовзі призначити спеціяльним посланцем ООН з прав людини, зачитав текст Загальної декларації прав людини, нагадавши його присутнім. "Ми повинні досягти, щоб її знала кожна дитина," — сказав кіноактор. З особливим наголосом він прочитав параґрафи документу, де задекляровано, що керівники та уряди держав повинні визнавати успадковану від народження гідність, рівні й невід'ємні права для всіх членів людського співтовариства.

Учасники конференції ознайомилися зі звітом Міжнародної Гельсінкської Федерації, яка спостерігає за дотриманням прав людини в Европі. У звіті сказано, що ситуація з правами людини погіршилася в 41 країні світу.

Особливо тривожна ситуація з правами людини склалася в Білорусі, де "політика і тактика влади все більше і більше нагадують сумнозвісні сталінські часи й відверто спрямовані на руйнування цивілізованого правного суспільства", — констатують автори звіту.

Погіршилася ситуація з правами людини і в Словакії та Албанії. У цих країнах спостерігається нетерпимість і аґресивна державна політика щодо етнічних меншин. У Словакії відсутня будь-яка реакція з боку суспільства на виступи новітніх нацистських груп, що можна розглядати як мовчазну згоду і підтримку. Непрофесійна і корумпована влада в Албанії застосовує невиправдану жорстокість із використанням поліції.

Автори звіту поінформували про факти порушень прав людини в Анґолі, Ліберія, палестинських таборах для втікачів і навіть у ЗСА.

Відзначено також і позитивні явища. Наприклад, Нобелівський лавреат миру Архиєпископ Десмонд Туту відзначив, що в Південній Африці, яка багато років стогнала під гнітом апартеїду, ситуація з правами людини поліпшилася і люди нарешті відчули смак свободи. Це відчуття, зазначив, Архиєпископ, яке нагадує кохання: людина раптом помічає, що схід сонця, бачений до цього тисячі разів, є ще величнішим і прекраснішим.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280 Parsippany, N.J.07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510. UNA Fax: (973) 292-0900

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $50.00, на півроку-$30.00. Для членів УНСоюзу $40.00 річно, на півроку-$25.00. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам редакції. Редакція застерігає за собою право при потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли.

Новий голова боронитиме стару систему

Щоразу, як протягом останніх восьми тижнів чергова спроба обрання голови Верховної Ради України закінчувалася невдало, аналітики і політичні оглядачі зауважували, що це поглиблює політичний застій в Україні, гальмує законодавчий процес і, зокрема, економічні реформи. 7-го липня парламент нарешті спромігся обрати свого лідера — Олександра Ткаченка, першого заступника голови Верховної Ради попереднього скликання. Однак прихід члена лівої Селянської Партії на спікерський трон зовсім не вселяє надії на те, що політичний застій закінчився і почалася нова доба економічних перетворень.

О. Ткаченко, який хоч і має „ліберальніші" погляди від комуністів і їхнього лідера Петра Симоненка, виступає проти приватної власности на землю і підтримує стару збанкрутілу систему совєтського господарювання — колгоспи. Своє нутро він виявив ще будучи міністром сільського господарства України відразу після розвалу СССР. Голова Народного Руху Вячеслав Чорновіл правильно назвав О. Ткаченка „смертельним ворогом приватизації і земельної реформи". Новий спікер скоріше за все активно гальмуватиме прийняття законопроєктів, які дозволили б Україні почати справжні економічні перетворення. Застій у реформах у свою чергу ставить під загрозу кредит розширеного фінансування від Міжнародного валютного фонду на суму 2.5 блн. дол. В червні місія МВФ, похваливши Україну за помітний поступ, дала зрозуміти, що фонд надасть цей кредит восени, якщо Київ докладе трохи більше зусиль. „Провалюючи" законопроєкти, які є умовою для отримання позички, О. Ткаченко може перекреслити всі сподівання Уряду на неї.

Проте, за словами нового спікера, він є за тіснішу співпрацю між Урядом і парляментом. Президент Леонід Кучма теж висловив готовність співпрацювати з О. Ткаченком. Речник Президента Анатолій Гальчинський сказав, що обрання лівого спікера ще не означає закінчення реформ. Але цей обмін „ввічливостями" є скоріше за все звичайною реторикою, розрахованою на публіку. Кожен хоче показати свою „конструктивність" і „добру волю", щоб потім, коли співпраці не буде, з легкістю покласти вину за її зрив на іншого. Тому заяву О. Ткаченка слід сприймати зі значною дозою скептицизму.

Те, що новий спікер є представником старого і віджилого, свідчить і його позиція щодо відносин з Росією. В той час, як Москва посилює політичний, економічний і культурний тиск на Київ, він виступає за тісніші зв'язки з нею. Це не нормально, коли голова Верховної Ради України запобігає перед Росією, яка відмовляється ратифікувати так званий „Великий договір" про дружбу, вимагає від України сплати видуманих боргів, безцеремонно вторгається в її інформаційний простір. Звичайно, можливо, що О. Ткаченко, пізнавши владу, зазнає певної метаморфози, як свого часу це зробив його попередник Олександер Мороз. Але ясно одне, що чогось радикального, нового від його керування чекати не доводиться.

Все ж певні позитивні моменти в обранні О. Ткаченка варто відзначити. Поперше, закінчено нарешті „безголів'я" у Верховній Раді. Як би там не було, тепер праця парляменту дещо прискориться, набере більш впорядкованого характеру. Подруге, спікером міг стати і хтось гірший, наприклад, Петро Симоненко, який після березневих виборів назвав Верховну Раду буржуазною, зазначивши, що комуністи можуть домагатися влади непарляментським шляхом. І потретє, О. Ткаченко, як виглядає, не буде суперником Л. Кучми на президентських виборах, що не відвертатиме його від праці у парляменті.

ПРО ЦЕ І ТЕ

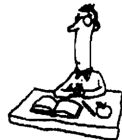

Про інших комах

З цікавістю, як звичайно, читала я в першій тижневій „Свободі" статтю М. Рябчука п. н. „З життя комах". Хто знає добре обставини життя в теперішній Україні, напевно йому притакне і скаже, що мав вже подібні переживання, мандруючи поїздами України.

А все ж не завжди так є, як розповідає Рябчук, а може у мене пробудився давній патріотизм родовитої львів'янки?

Перебуваючи минулого місяця у Львові і маючи певні застереження до тамтешнього щоденного життя — наприклад, якщо йдеться про воду, світло чи інші здобутки цивілізації, — я разом з тим при різних нагодах пересвідчилася, що у наших львів'ян таки ще не згинула ця звичайна людська чемність, яка була „колись" така відома і самозрозуміла. Як інакше можна пояснити те, що як доводилося мені їхати трамваєм чи автобусиком, що в кожній порі дня є переповнені, завжди знаходився „хтось" із пасажирів, хто вставав, щоб звільнити мені місце до сидження — і це як молодші зовсім віком, так і дещо старші. Але ця традиційна чемність не була тільки з причини моєї сивої голови. Постійно завважувала я, що пасажири без найменшої лайки або невдоволення передають один одному заплату за їзду до водія, який є рівночасно і збирачем грошей.

Але вже найбільше зворушила мене одна їзда таксівкою, коли водій почувши у мене львівський акцент, негайно розпочав розмову, розповідаючи, що він також родовитий львів'янин і вже сорок років їздить без перерви вулицями свого рідного міста, і завжди йому приємно, коли зустріне „братню душу". Просив передати привітання усім, що може його пам'ятають, зокрема першій власниці „Ґранд" готелю Марті Ф., яку він часто возив куди треба. Коли ми заїхали на місце мого перебування, він вискочив негайно з авта, щоб відкрити мені двері, а відтак шармантсько поцілував у руку, дякуючи за приємність везти „справжню львів'янку".

Якось після перечитання дотепної статті М. Рябчука натрапила я, складаючи архіви хресного сина, що недавно відійшов, на інтерв'ю з ним у „Молодій Галичині" ще так недавно дане Оксані Горелик. І там він нарікаючи, що Львів втратив „шарм", дає мене за приклад із моїм „прошу-перепрошую" і принциповою галицькою вимовою та шармом, які вважаються чимось дуже ганебним та анахронічним у сьогоднішньому Львові.

А я, згадуючи це, що саме так недавно пережила у моєму рідному місті, буду таки оптимісткою, та буду вважати, що так погано воно не є.

Хай М. Рябчук описує інакші комахи, що їх звемо людьми, але ті, які літали у Львові, тим разом ніяк мене не покусали. Напевно буду довго згадувати шофера таксівки, що не лише з великим шармом відкрив мені двері, але ще і поцілував у руку. Чи уявляєте, щоб таке зробив темношкірий шофер нюйоркської таксівки, який хіба в кіно бачив такий жест у відношенні до жінки?

О-КА

ЩО ПИСАЛА „СВОБОДА" 90 РОКІВ ТОМУ

9-го липня

Методична граматика о. Августина Волошина для підкарпатських русинів

Угорський міністер просвіти гр. Альберт Апоні видав, як звідомляє „Наука", остаточну апробату для шкільних підручників „Азбуки" і „Методичної Граматики", зладжених о. Августином Волошином та виданих ужгородським акційним товариством „Уніс", що видає і тижневик „Наука". Нова Угорсько-Руська граматика о. А. Волошина діждалася теж признання будапештенської Академії Наук, яка призначила авторові 200 корон премії. Крім того, признала, що ця праця має наукове значення й практичну вартість, бо виясняє властивости угро-руської мови і вчить по руськи говорити. Оцими працями о. Волошин зробив фундаментальну прислугу для національного відродження угорських русинів, бо промостив шлях до письменства в народній мові.

16-го липня

Українська мова в Угро-Руських Школах

Минулого тижня порішив угорський парлямент предложений міністром гр. Апоні законопроєкт про безплатну елементарну шкільну науку у додатковім розпорядку. Сказано, що кожний учитель мусить знати мову того народу, серед якого навчає. Тому в державних учительських семінарях будуть учити теж і української мови. Першою такою школою буде — як звідомляє „Наука" — мармарошосько-сиготська препаранда. З початком наступного шкільного року наука української мови буде там обов'язковою у всіх клясах.

Увага! Затримано давній правопис.

КУТ ЗОРУ

Лист з України

Не даймо згаснути духовному багаттю

Дехто сьогодні каже, що людство досягнуло великих успіхів у всіх напрямках свого життя. Справді, досягли успіхів в техніці, науці, освіті та в багатьох інших галузях. Та не спромоглися на реальні успіхи-зрушення в культурно-просвітницько-моральному, духовному пляні. Саме в цьому напрямку, на мій погляд, ми опустились ще нижче, ніж перебували на початку нинішнього століття. Саме в цьому напрямку потрібно тепер найбільше працювати. Особливо згаданої праці потребує наше селище Рожнятів, що на Івано-Франківщині. По містах ще хоч подекуди можна побачити дещо позитивне в цій сфері життя. А от у населених пунктах, особливо віддалених, гірських, таких як Рожнятів, зрушень в цьому напрямку немає.

Існують думки, що на сьогодні ми стали культурнішими, ніж скажімо, півстоліття тому. На мою думку, це не так. Сьогодні ми стали, як не прикро у цьому зізнаватися, вульгарнішими. З розповідей людей похилого віку можна довідатися, яким цікавим та веселим було тодішнє їхнє життя.

Проживали вони тоді, у 30-50-их роках, хоча й у бідності, зате вони були багатими на вечорниці, забави та інші гуртівливі заходи. В кожному селі, а в селах майже на кожній вулиці, молодь влаштовувала, — замовляла для своїх розваг музику. На ці вечорниці парубки запрошували музикантів, щоб вони їм і дівчатам, котрих також запрошували, заграли веселих мелодій. За те, що музики грали, парубки платили їм дещо з грошей і пригощали чаркою.

Переважно музику приймали жінки-вдовиці, які хотіли таким чином розвеселити свою самотність. Це дійство відбувалось у деяких більших хатах або в стодолах. На музику, крім молоді, сходилось багато старших людей, які хотіли подивитись, як веселиться молодь, та й заодно пригадати, як вони колись веселились.

Не забуду спогад однієї старшої ґаздині: „Колись було не то, що тепер. Бувало на музиках ніде порошині сісти. Люди хоча й потомлені були від роботи, але веселитись і забавлятись вміли. Не то, що тепер. Старі пліткували, жартували, гопака пускалися... Молодь танцювала аж до ранку". Після закінчення музик всі з піснями розходились по домівках, і так майже щовечора.

А ще. Під час постів збирались на вечорниці. Там парубки з дівчатами допомагали ґаздам щось поробити, а опісля до самого ранку жартували, розповідали різні історії та пригоди. Колись люди допомагали одні одним. Хоча проживали у злиднях та нужді, яку їм довелось зазнати через війни, але вони були набагато скромніші, культурніші, з добротою ставились одне до одного. На жаль, у наші дні цієї доброти нам не вистачає.

Тому нам сьогодні всіма силами потрібно не допустити до ще більшого нашого культурно-морального занепаду, аби в недалекому майбутньому ми могли посперечатись із старшими людьми, що таки вміємо не гірше від них веселитись і мораль можемо не згубити. А щоб так було, варто докласти немалих зусиль, щоб не казали, що в нас пасивна молодь. Ні! Молодь в нас не пасивна. Вона дружня і вчиться веселитись. Тільки для цього потрібно створити їй умови, щоб це доказати. А, на жаль, таких умов молодь сьогодні не має. Її привчили, щоб вона ні про що не думала й не дбала самостійно.

Щоправда, подибуємо приємні здобутки-зблиски у недавньому відзначенні 127-ліття з дня народження Лесі Українки та 184-річчя Тараса Шевченка. І в школах, і в сільських будинках культури, на районному рівні дещо пожвавилася культурно-освітня робота, присвячена згаданим датам. Оправдує сподівання вже третій рік проведений фестиваль народної пісні „Надія", яким опікуються всі директори музичних шкіл району. Певні самодіяльні здобутки вирізняють рожнятівських, перегінських майстрів гумору, майстринь сцени. А якими знатними постали в районі товариства „Бойківщина", „Лемківщина". Жодне дійство не проходить без фолкльорних імпрез цих колективів.

Очевидно, варто розраховувати на помітне духовне пожвавлення й оздоровлення, якщо на ділі у селах запрацює своєрідний „чотирикутник": священик—школа—влада—сім'я. І як важливо, підтримати — у першу чергу морально — тих, хай і не так численних ентузіястів, котрі є ще у нашому краї і горять завзяттям присвятитися громаді, її духовному збагаченню.

Попри все хочеться вірити, що наше суспільство, як молодь так і дорослі, від проблеми враженої духовности в недалекому майбутньому буде позбавлене. Тож увійдім в нове тисячоліття, від якого чекаємо лише добра, з гідністю.

Галина Шлапак,
Рожнятів, Україна

АЛЬМАНАХ УНС 1999

Редакція „Свободи" приймає матеріяли до Альманаху УНСоюзу на 1999 рік, в якому припадають такі роковини, як 10-річчя установчого з'їзду Народного Руху України в Києві, 100-ліття народин Олекси Стефановича, 125-річчя народин Марка Черемшини, 150-річчя народин Олени Пчілки, 275-річчя смерти гетьмана Павла Полуботка, 350-річчя козацького реєстру, 360-ліття битви під Конотопом та інші.

Статті на ці та інші теми редакція прийматиме до розгляду до вівтірка, 15-го вересня. — Ред.

Київ: чи виросте малюк убивцею?

Кость Левчук

Якщо ви хочете у Києві вбити свого недруга, треба покласти конверт із його фотографією, адресою і грішми в скриньку ч. 261 поштового відділу на розі вулиць Саксаганського і Толстого. Найманий вбивця Костя вийме конверт і виконає ваше замовлення. Потім повернеться до милої Марини і малого синочка в нову квартиру десь на Троєщині.

Одного разу він додому не повернувся і до його загибелі був причетний інший молодий чоловік — Анатолій. Порівняно зі своїми ровесниками Анатолій виявився невдахою. Інші вже давно торгували апельсинами, мали свої офіси з довгоногими секретарками, а він, досконало знаючи англійську і французьку мови, сидів голодний й діставав крихти зі столу підприємливих приятелів. Білява дружина Анатолія з личком янгола мала, як годиться, службовий роман зі своїм босом і одного разу покинула чоловіка. Анатолію набридло жебрати у приятелів і він поклав до конверта власну фотографію, написав адресу кав'ярні на Андріївському узвозі і відніс до скриньки ч. 261. Але Костя був перевантажений замовлленнями й на два дні відклав вбивство Анатолія. Тимчасом київський підприємець Борис найняв Анатолія за свідка в суді проти власної дружини, з якою хотів розлучитися. Борис розповів Анатолію геть усі таємниці про свою дружину і той за непогані гроші засвідчив, нібито мав з дружиною Бориса інтимні зв'язки. З долярами Анатолію перехотілося вмирати. Він найняв іншого вбивцю й Кості не стало... Жити б тепер Анатолію й не тужити. Але він таки справді дивак-інтелігент. У паперах вбитого Анатолій побачив фото Марини з дитиною, пожалів їх і поніс їм гроші, які мав заплатити Кості за власне вбивство... Анатолій сподобався Марині...

Я вам переказав зміст кінофільму «Приятель покійного», знятого київськими митцями з участю французьких кінематографістів (кияни, очевидно, як і Анатолій, сидять без гривні)... Багато хто в Америці бачив вже цей фільм, журналісти писали про нього. Але мені кортить поділитися рефлексіями, породженими фільмом, бо я недавно з України, а тому мені цей фільм — мов болюча хроніка особистих переживань. Коли б не знати, що Анатолій — це насправді артист Олександер Лазарєв, то можна легко повірити, що фільм знімали прихованою камерою на вулицях і у квартирах української столиці. Чарівні бульвари і жебраючі діти та бабусі... Чужомовні вивіски, блискучі авта і київські трамваї... На екрані всі говорять російською мовою — це й справді Київ...

Вбивство на замовлення стало найпростішим способом заробити гроші на життя. У торгівлі вам можуть підсунути вантаж гнилих апельсинів, приватну крамницю можуть спалити чи висадити в повітря... За вбивство вам заплатять небагато — від 350 до 500 долярів, але це буде певний і постійний заробіток й ніхто не дізнається, звідки у вас з'являються гроші. Костя, як і Анатолій, теж добре володів англійською мовою, але не страждав на порожній кухні, а взявся до ризикованої роботи. Ризик є ризик — його теж вбили...

До життя в Києві прийшли нові ділові люди — у них є гроші, за які можна купити власний бізнес, офіс, красуню, авто, палац, за які можна найняти вбивцю... Україна? О, це ті, що в парляменті? Вони ухвалюють закони, які нікому не заважають, тому що не виконуються... Співчуття, милосердя — рудименти прадавнього устрою... Як зелені бані київських храмів на екрані... Не все ще зруйноване... Торгівельник Діма продає бабусі жалюгідний подарунок для внука не за повну ціну, а за суму, яка була в старої останньою. Шинкарка в кав'ярні на Андріївському узвозі може налити горілки у борг. Найманий вбивця Іван легко скине ціну з урахуванням фінансових можливостей клієнта. Повія Лєна вранці вибачить несплату гонорару за любовні потіхи, бо це ремесло стало її повсякденним життям, а коли так, то хіба лічитимеш кожну копійку? Хочеться імітації неоплаченої любові...

А звідки ж узялися ці суворі, жорстокі нові люди? Не встигли ж вони вирости за короткі роки незалежної України? З учорашньої системи вони прийшли... Один ще вчора був важливою персоною в Центральному комітеті комсомолу, інші, легко зрозуміти, виросли в добропорядних родинах за умов подвійної моралі, коли на словах проголошувалися високі засади, а насправді процвітали зрада, крадіжка, обман, байдужість... Тепер ці якості за повної бездуховности нинішнього дня вийшли на вулиці, стали єдиними проявами людських взаємин.

Серед приречених на вимирання — інтелігенція. Замовлене Анатолієм власне вбивство просто відкладене у часі. Йому в Києві місця немає... Серед найбільш страждаючих — жінки. Білява дружина з личком янгола любить Анатолія, але будні диктують свої правила, у Ярославни вона не надається, на київській стіні не плакатиме. Повія Лєна — нещасне столичне дитя, ніби собачка, яку і вдариш, і штовхнеш, а вона не образиться, притулиться. З багатими клієнтами Лєна стає Вікою й тоді ми бачимо її у типовому обрисі проститутки. А серед таких невдах, як вона сама, Лєна — добра душа з тихою надією на шлюб і материнство. Марині прихід Анатолія — ніби приятеля покійного чоловіка — дарує шанс і вона його використовує з наївним повабом вічної Єви-спокусниці.

Дещо загадковий найманий вбивця Іван — іронічний погляд втомленої, байдужої до чужого життя людини, страшний досвід десантника, який пройшов Афґан і Чечню, і ... українська мова. Від України на стрічці залишились мова Івана, весільна пісня Ніни Матвієнко за кадром і куполи церков. Як поєднати серпанковий візерунок церков, ніжність співу, інтелект Анатолія і рішучість Івана, щоб Київ знову став українським? Анатолій в останньому кадрі зупинився біля ліжка осиротілого малюка і той зрадів появі нового обличчя й сказав єдино вагоме слово: „Тато..."

Ким він виросте — шанувальником українського співу чи найманим вбивцею із досконалим знанням англійської мови?

У Львові тричі вшанували пам'ять Є. Коновальця

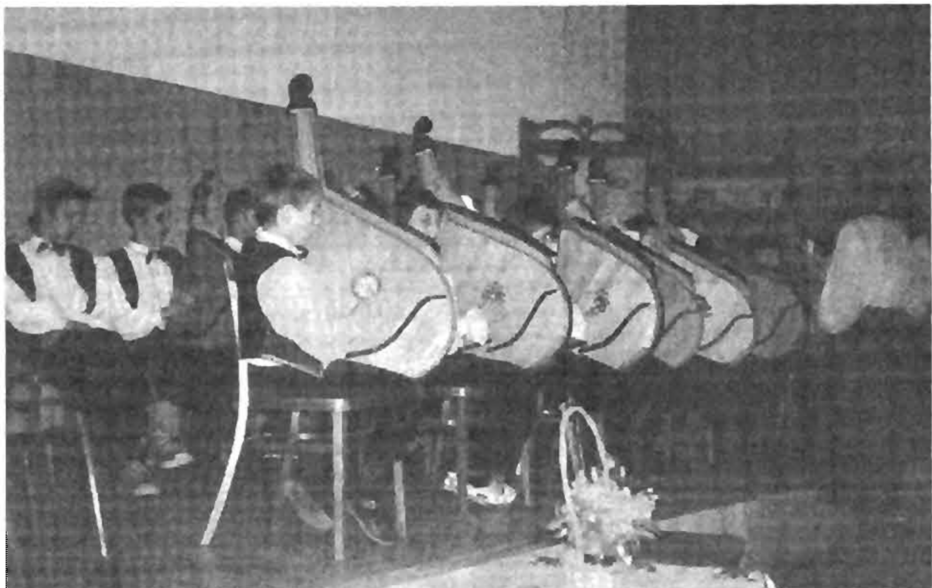

Молоді бандуристи під час концерту у Центрі творчости дітей та юнацтва у Львові.

ЛЬВІВ. — В той час, як у Києві і Роттердамі цю сумну річницю відзначили соборно, — якщо йдеться про співпрацю та співучасність двох націоналістичних відгалужень, — то у Львові аж тричі згадували того, хто був засновником єдиної Організації Українських Націоналістів. Яка причина цього, важко сторонньому гостеві ствердити. Все ж найбільше підготована та із повною залею глядачів, з участю великої кількости молоді, була Урочиста Академія, що відбулася 22-го травня в актовому залі головного корпусу Львівської Політехніки. Головним організатором її був відомий студентський активіст і кандидат до Верховної Ради, Андрій Салюк, із допомогою членів ПУН і його провідників з Києва.

Багата програма розпочалася вступним словом проректора Львівської Політехніки І. Лопатинського. Доповідь про Є. Коновальця як воїна, політика і державного діяча виголосив доцент катедри історії України, науки і техніки В. Голубко, акцентуючи зокрема стрілецький період життя Є. Коновальця, який сформував його на провідника українських націоналістів. Спогадами про дорогу людину поділилася племінниця Ольга Кузьмович.

У літературно-музичній частині взяли участь народний чоловічий хор викладачів „Орфей", ансамбль бандуристок, артисти театру ім. Леся Курбаса і заслужений артист України Г. Шумейко.

Дбайливо підготоване запрошення, добре виконаний портрет Є. Коновальця, що прикрашував залю, — все разом вказувало на великий вклад праці організаторів. Тому дещо дивувала байдужість до церковної відправи з того приводу, яка була заповіджена на день пізніше і відбулася в соборі св. Юра, де 60 років тому так величаво й урочисто прощали поминальною Службою Божою провідника українських націоналістів, з участю усіх церковних і громадських провідників із Митрополитом Андреєм на чолі. Жменька старших віком осіб, племінниця Є. Коновальця, вислухали поспішно відправлену Панахиду молодим священиком і розійшлися домів.

24-го травня ОУН у Львові зорганізувала Свято Героїв в палаці культури ім. Гната Хоткевича, де в повній програмі, присвяченій героям України, окремо згадано Євгена Коновальця словом його племінниці О. Кузьмович. Вступну доповідь на тему свята виголосив доцент новітньої історії України Львівського державного університету ім. І. Франка Юрій Киричук, а дальшу програму Свята Героїв виповнила мистецька частина. В ній виголосили відповідні вірші учні середніх шкіл Львова, а у вокальній частині виступив ансамбль вчителів „Журавка", чоловіча хорова капеля „Прометей" Львівського державного університету ім. І. Франка і дует бандуристок — викладачів греко-католицького ліцею ім. Климентія Шептицького. Заповідачем програми був Роман Кирик.

Третє відзначення 60-их роковин убивства Є. Коновальця проведено у Львові в мальовничому Центрі творчости дітей та юнацтва Галичини за ініціятивою Всеукраїнського жіночого товариства ім. Олени Теліги, що має свій відділ у Львові. У цій „Малій академії мистецтв" членки т-ва ім. О. Теліги є особливо активні і на свято підготовили мистецький виступ учнів капелі бандуристів, якими проводила Тетяна Шаленко. Свято відкрив директор центру Володимир Раковський; промовляв також керівник школи кобзарського мистецтва В. Дичак. Прегарно промовила до гостей маленька Оленка, яка враз із делеґацією членок товариства ім. О. Теліги вітала О. Кузьмович на летовищі із приїздом до рідного Львова. Гостя промовила тепло до дітвори, зокрема до бандуристів на святі, згадуючи особливо молодого сина Є. Коновальця — Юрка — та взаємини його з батьком. Після концерту членки т-ва ім. О. Теліги та зібрані учасники вітали окремо племінницю Є. Коновальця на гостині, душею якої була Олена Швець, активний довголітній в'язень концентраційних совєтських таборів.

О.К.

Хор викладачів „Орфей", на першому пляні артист Г. Шумейко під час Академії в залі Львівської Політехніки у Львові.

Св. п. інж. В. Федорів

Проріджуються ряди покоління, народженого в Україні, яке ще добре її пам'ятає, бо опинились поза її межами вже в юнацькому віці. І от нараз хтось вибув з ряду. Когось не стало. А ми ж його знали. Провели бо разом багато часу. Мимоволі закрадаються роздуми над людським життям, що швидко проминає. Оце 12-го липня 1997 року відійшов у вічність св. п. інж. Володимир Федорів.

Покійний народився 24-го лютого 1926 року в Угорниках, одному з найсвідоміших сіл у Станиславівщині — головно завдяки діяльності й авторитетові пароха села, о. Михайла Ганушевського, та культурно-просвітній праці його дітей. Крім сина Володимира, у його батьків — Василя і Варвари з дому Гречаник — була ще молодша сестра Дарія, яка тепер живе в Торонто. В рідному селі закінчив народну школу та вступив до державної гімназії з українською мовою навчання в Станиславові. За німецької окупації, будучи учнем гімназії, став членом юнацтва ОУН. Середню освіту закінчив у Торговельній Школі в таборі „Зомме Касерне" в Авґсбурзі, уже на еміграції, куди виїхав з родиною літом 1944 року.

Насправді це не був виїзд на еміграцію, бо покидали рідне село і їхали у невідоме, з думкою повертатися. Довго повертався у рідне село покійний. Поїхав в Україну з дружиною і синами літом 1992 року. Відвідали Угорники, де, між іншим, упродовж 17 літ був війтом шанований у громаді дід покійного по матері Василь Гречаник. Побували у Львові, де відбулася незабутня зустріч з ріднею дружини.

У Німеччині зачав студії на філософічному факультеті Українського Вільного Університету в Мюнхені, але мусів їх перервати, бо родина виїжджала за океан. Прибули до Канади осінню 1948 року та осіли в Торонто. Тут покійний працював фізично, щоб заробити гроші на студії, які розпочав на інженерному факультеті Торонтонського університету. Закінчив студії електричної інженерії в університеті у Форт Вейн, Індіяна. У ЗСА одержав працю за професією і рішився туди переселитися. Працював у фірмі М. К. Ферґусон спочатку в Чикаґо, потім — у Лорейн і врешті в Клівленді, Огайо, багато літ. Тут і пішов на емеритуру в 1993 році.

Був одружений з Дарією, з дому Боднар. Виховали двох синів: Андрія і Юрія, здорових тілом і душею юнаків-пластунів, тепер студентів університету.

Покійного пізнав я в Пласті в Торонто, де він був членом УСП в Курені ім. св. Юрія. Ближче пізнав його під час університетських студій та ще на рибальських прогулянках, бо покійний був ентузіястом цього спорту. За студентських часів нас кількох студентів першого року інженерії сходилися до Влодка доучуватися функцій та диференціяльних рівнянь, бо на відміну від канадських середніх шкіл — нас цього не вчили в середніх школах, які ми покінчили. Це було давно, коли ми були ще молоді. Пізніше зустрічалися тоді, як Влодко приїздив до Торонто, уже з родиною, у гості до батьків.

Покійний В. Федорів був добросердечною і товариською людиною. У нашому молодому товаристві, а напевно і в товариських колах у пізнішому віці, Влодка не можна було не завважити. Своєю веселою вдачею він завжди витворював добрий настрій. Мав бо природний дар гумору. Вмів помічати веселу сторінку явищ і речей та подати її в дотепному вигляді. Був це гумор доброзичливий, ба, часто жартував зі себе самого. Гумор не покидав його до останніх днів, навіть у шпиталі, де й упокоївся. У своєму слові на Панахиді голова Кредитової Спілки в Клівленді Розалія Головка підкреслила, що своєю веселою вдачею покійний витворював дружню атмосферу в праці, а при тому відмітила його діловитість як члена Дирекції.

Покійний був членом 233 Відділу УНС у Клівленді, Огайо. В. Федорів був членом Українського Пластового Уладу ще в Авґсбурзі, потім у Торонто і врешті в ЗСА. Пластова громада Клівленду врочисто виряджала друга Влодка на вічну ватру. На Панахиді прощав його від Пластової Станиці пл. сен. Богдан Ковч. Зворушливою була участь численної групи пластунів і пластунок, які в одностроях приїхали на Панахиду з табору „Писаний камінь". Співали „Отче Наш" та пластові пісні: „Сіріли у сумерку" і „Ніч вже йде".

Панахиду і похорон відправляли отці: о. митрат Михайло Ревтюк — парох катедри св. Йосафата в Пармі, о. Андрій Гановський та о. Петро Васло. Похорон відбувся 15-го липня з катедри св. Йосафата, де о. Гановський виголосив проповідь. Похований покійний на цвинтарі св. Петра і Павла в Пармі.

На поминках промовляв пл. сен. д-р Володимир Базарко від Пласту. Потім молодший син Юрчик в імені матері та брата і тети Дарії Голик та її родини подякував всечеснішим отцям за відправлення Панахиди, Служби Божої і похорону та рівнож склав подяку всім, що вшанували пам'ять покійного своєю участю в цих Богослужбах. Вічна йому пам'ять.

Дмитро Штундер

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

УНСОЮЗ НАГОРОДИВ СТУДЕНТІВ СТИПЕНДІЯМИ

Стипендійна Комісія УНСоюзу у складі Уляни Дячук, Ані Дидик-Петренко, Марти Лиско, Стефана Качарая, Стефана Гавриша, Роми Гадзевич і Олександра Худолія, на засіданні у понеділок 29-го червня 1998 року, призначила стипендії на загальну суму 52,550 дол. на шкільний рік 1998/1999.

На засіданні представлено 237 заяв, з яких виключено 38 тих студентів, які не подали всіх документів, а чотири заяви через те, що вони не відповідали всім вимогам стипендійної програми. Комісія розглянула документовані заяви 195 студентів, яким приділила стипендії в таких сумах: одну на 2,000 дол., п'ять по 750 дол., дев'ять по 500 дол., 13 по 400 дол., 102 по 300 дол. та 65 по 100 дол.

Особливу стипендію імені Осипа і Дори Ґаландюк у висоті 2,000 дол. надано Уляні Чабан з Фреквил, Па., членці 242-го Відділу, яка студіює хемічну інженерію в Лігай університеті, Бетлегем, Па. Цю стипендію уфундувала дочка, д-р Сузан Галандюк в пам'ять своїх покійних батьків, які проживали в Елленвіл Н. Й.

Стипендію ім. Антона Драгана, покійного головного редактора щоденника „Свобода", приділено в сумі 750 дол. Мішель Сваглі з Піскатавей, Н. Дж., членці 170-го Відділу, студентці телевізійної комунікації і передач в Нортен Арізона університеті.

Стипендію ім. Романа Слободяна, покійного головного касира УНСоюзу, в сумі 750 дол. приділено Наталії Баслядинській з Бродвю Гайтс, Огайо, членці 240-го Відділу, яка студіює економію в Джон Керрол університеті в Клівленд, Огайо.

Стипендію ім. Віри Стенгль в сумі 750 дол. надано Андрієві Савулі з Мелровз Парк, Іллиной, членові 125-го Відділу студентові музики в Іллинойському університеті в Урбані. Віра Стенгль залишила фонди на створення стипендії в честь її покійного батька проф. Йосифа Стеткевича, колишнього редактора щоденника „Свобода". Стипендія призначена для студента українського походження.

Стипендію ім. Йосифа Волка в сумі 750 дол. приділено для Романа Станчака з Рандольф, Вермонт, членові 238-го Відділу, який студіює математику в Карнеґі Меллон університеті в Піттсбургу, Па.

Стипендію ім. Богдана Зорича, покійного заступника предсідника для Канади, в сумі 750 дол. надано Павлові Бішкові з Етобіко, Канада, членові 888-го Відділу, студентові комерційних наук в Університеті Західнього Онтаріо, Лондон, Онтаріо.

Стипендії Корпорації Українського Народного Дому у Блекстон, Массачусеттс по 500 дол. отримали наступні студенти:

Пася Біла з Норт Провіденс, Р. Ай., членка 241-го Відділу, студентка шкільництва у Ровнд Айленд коледжі Провіденс, Р. Ай.

Елізабет Еллінґтон з Арнольд, Мд., членка 206-го Відділу, яка розпочинатиме студії архітектури в Обурн університеті в Обурн, Алабама.

Лілея Марсленд зі Спрінгфілд, Масс., членка 59-го Відділу студентка хірургічної технології в Спрінґфілд технікал коледжі, Спрінґфілд, Масс.

Кеннет Паєт з Вунсакет, Р. Ай., член 206-го Відділу, студент торговельної діяльности у Вестерн, Нова Англії, коледжі в Спрінґ-філд, Масс.

Еріка Рихвальська з Медвей, Масс., членка 256-го Відділу, студентка торговельного менаджементу в Сиракюзькому університеті, Сиракюз, Ню Йорк.

В засіданні Стипендійної Комісії також брала участь і звітувала Варка Бачинська, член Організаційного Відділу УНС, яка займалася приготуванням всіх інформацій про тих, що подавали заяви.

Уляна Чабан

Мішель Свагла

Наталія Баслядинська

Павло Бішко

Андрій Савула

Роман Станчак

Лілея Марсленд

Кеннет Паєт

Пася Біла

Елізабет Еллінґтон

Еріка Рихвальска

РЕЛІГІЯ

ЧИМ КРАЩЕ ОБ'ЄДНАННЯ ЗА СПІВПРАЦЮ?

(Зустріч зі Збіґнєвом Бжезінським)

31-го травня в скромному приміщенні Патріярхату УАПЦ відбулася зустріч з американською делеґацією, яку очолював Збіґнєв Бжезінський, колишній радник Президента ЗСА з питань безпеки. Вітаючи американських гостей, Патріярх Димитрій подякував американському народові за увагу до проблем України, за прагнення поділитися з нею здобутками демократії, а також за його традиційну прихильність до євангельських вартостей, завдяки чому Америка могла стати притулком для української Церкви, зліквідованої на Батьківщині.

У привітальному слові З. Бжезінський сказав, що незалежна Україна є дуже важливою новою історичною появою на карті Европи. Для майбутнього України вельми істотними є духовні умови життя народу. Для кращого ознайомлення делеґація захотіла з'ясувати деякі питання.

З. Бжезінський: *Зараз існує Українська Церква Київського Патріярхату. Яка є необхідність в існуванні окремої автокефальної Церкви?*

Патріярх Димитрій: Над українським народом 350 років панувала чужа імперія. На зміну їй прийшла атеїстична держава, яка хотіла знищити не тільки релігію, але й культуру України. Тепер у нас посткомуністична держава. Але залишилася та сама російська Церква, яка спирається на ту саму номенклятуру. Потім подібну ж Церкву, Київський Патріярхат, створила теж номенклятура, але вже української державної орієнтації. А ми продовжуємо ту Церкву, яка змушена була еміґрувати, а тепер повернулася в Україну. Першим Патріярхом обрали Митрополита УАПЦ в Америці Мстислава. Ми прагнемо, щоб Церква була незалежною ні від номенклятури, ні від державних чинників, щоб вона сама себе будувала на духовній основі, а не політичній.

З. Б. : *Шість тижнів тому було підписано меморандум про об'єднання двох українських православних Церков. Які його наслідки?*

Патріярх: Поки що наслідків нема, і трудно на них надіятися, бо в таких справах потрібна щирість і взаємоповага. Тому що багато людей прагне єдиної Православної Церкви в Україні, я погодився підписати цей меморандум, підкресливши, що поєднання має відбуватися на канонічній основі, в контакті з іншими православними церквами. Що стосується Церкви Московського Патріярхату, то на неї взагалі не маємо надії, бо вона цілком залежна від Москви і не прагне до єдиної Української Помісної Православної Церкви. УПЦ КП прагне бути Церквою державною, наша — поділяє прагнення служити народові, але залишаючись незалежною від держави.

З. Б.: *Який стосунок Вашої Церкви до Константинопольського Патріярха?*

Патріярх: Традиційно Патріярх Вселенський перший по честі, але йому не підпорядковуються.

З. Б.: *А чим розрізняються ваша Церква й інші Церкви, представлені в Україні?*

Архиєпископ Ігор: Різниця поміж Церквами має значною мірою доктринальний характер. В Україні найбільша за кількістю парафій Російська Церква, Київська Митрополія, яка була перейменована 1990 року на „Українську Православну Церкву" без якоїсь внутрішньої трансформації цієї установи. Її минуле пов'язане головно не з євангельською проповіддю, а зі служінням російській імперській ідеї. Від часів Петра I Церква перетворюється на духовний департамент царського уряду, і по короткому часі атеїстичного терору 20–30-их років XX століття Йосиф Сталін 1943 року відновив цей статус. Сьогодні Російська Церква з найпотужнішою силою в світовому православ'ї, яка протистоїть Вселенському Патріярхові, протистоїть екуменічному рухові й керується ідеєю російського месіянізму. Це гранично політизована сила, яку важко назвати Церквою.

УПЦКП була відчайдушною спробою створити українську альтернативу Російській Церкві Московського Патріярхату. Відповідно й у цій моделі маємо елемент штучности, нав'язування Церкві невластивих їй суспільних функцій. А з іншого боку, стара номеклятура прагнула створити власну Церкву, яка б не мала незалежного голосу. Немає нічого лихого в тім, що частина духівництва, не готова повернутися до питомої національної Церкви, створила для себе таку перехідну модель. Проблема з'явилася, коли цією моделлю спробували підмінити вже існуючу УАПЦ, як це сталося 1992 року.

Патріярх Димитрій (зліва) вручає книги Збіґнєву Бжезінському.

Хотів би звернути увагу, що конфлікт в Україні не є національно замкненим і відображає загальні тенденції в світовому православ'ї, за панування в якому бореться нині Москва. Розуміючи це, ми спокійно прийняли тимчасове визнання юрисдикції Вселенського Патріярха частинами нашої Церкви в різних країнах вільного світу, в тому числі й у ЗСА. Більше того, в новій редакції статуту УАПЦ визнається особливий статус Вселенського Константинопольського Патріярха у світовому православ'ї.

З. Б.: *Чи означає це визнання юрисдикції Константинопольського Патріярха над Українською Церквою?*

А. І.: Ні, тільки особливий авторитет у тлумаченні церковних догм і канонів, право вирішального голосу в розв'язанні загальноправославних проблем.

З. Б.: *А чи передбачаєте ви в майбутньому приєднання УПЦМП до УАПЦ?*

А. І.: Досвід показує, що ніде в світі росіяни не згоджуються входити до національних Православних Церков, навіть коли ці Церкви ними ж самими створюються. Адже для росіян у країнах поселення Церква означає передусім державно-національний інститут, а не духовну спільноту. Треба покладатися на тверезий глузд і християнську відповідальність етнічно української частини УПЦМП, якій врешті набридне бути маріонеткою в політичних іграх і котра шукатиме правдивої Христової Церкви.

З. Б.: *А як складаються стосунки УАПЦ й інших Церков із владою?*

А. І.: Теперішня влада в Україні не має стратегії релігійної політики. Вона прагматична в підході до Церкви в найпримітивнішому сенсі. Врахуйте, що теперішні урядовці — люди, виховані історичним матеріялізмом. Так от, Церква для них — лише частинка надбудови, такий собі декор, покликаний надавати певного позитивного образу суспільству, в кращому разі плекати позитивні ідеали. Тож і керуються урядовці власними практичними міркуваннями, прагнуть вирахувати, чим для них особисто чи для їхнього кабінету. Церква буде вигіднішою сьогодні, в кращому разі завтра. В післязавтра вони не зазирають. За такого підходу об'єктами симпатій і підтримки стають більш близькі й зрозумілі УПЦМП й подекуди (Київ, Волинь) — УПЦКП.

З. Б.: *Яку частку православних віруючих України охоплює ваша Церква?*

А. І.: Оскільки в Православних Церквах України немає обліку парафіян, така статистика вкрай суб'єктивна й не відображає реального стану речей. Я б умовно говорив сьогодні про 10–15 відс., але це песимістична й умовна оцінка.

З. Б.: *А в яких реґіонах України ваша Церква має найбільше громад?*

А. І.: Сьогодні кількісно найбільшими єпархіями є західньоукраїнські — Львівська (200 громад), Івано-Франківська (120 громад), Тернопільська (100 громад). Але ці області вже пережили відродження УАПЦ й у них ситуація в кращому разі стабілізувалася, або навіть погіршилася. Найперспективнішим виглядає стан Церкви в центрі України й на сході, де відбувається повільне — дуже повільне! — але неухильне зростання й де громади УАПЦ об'єднують часто найбільш активну частину православної спільноти.

Є. Сверстюк: Я редактор газети „Наша віра" і автор оцієї книги: „Clandestine Essays", Harvard, 1976. Мені хотілося б внести деякі акценти. Як редактор, найменше цікавлюсь політикою Церков, найбільше — релігійним пробудженням народу. Церква є інституцією, і Церква є силою духовною. Я ставлю акцент на другому.

У нас стоїть чи не найбільша проблема — відродити авторитет Церкви, бо він упав до рівня, до якого опустив Церкву совєтський режим. Політизована Церква авторитету не підніме. Скажімо, Патріярх Алєксій в політичному й ідеологічному від-

(Продовження на стор. 17)

З. Бжезінський (4-ий зліва) з представниками української і американської делеґацій. Праворуч від нього – Патріярх Димитрій, а ліворуч – редактор газети „Наша Віра" Євген Сверстюк і Архиєпископ Ігор.

Як уникнути природних катастроф

У 1989 році повз Землю пролетів 300-метровий астероїд, якого астрономи помітили тільки тоді, як він уже почав віддалятися. І це викликало тривогу. Адже відомо, що 65 млн. років тому падіння астероїда так змінило клімат на Землі, що загинули динозаври та багато інших живих істот. В Мексиканській затоці знайдено величезний кратер, залишений після падіння 10-кілометрового метеорита. В результаті падіння астероїда хмара пороху піднялся над плянетою і на багато років заслонила сонце. Промені не могли проникнути крізь густу куряву.

Недавно науковці спостерігали, як комета Шумейкерів-Леві врізалася в Юпітер і дуже його деформувала. Таке трапляється один раз на 50 млн. років. Отже сьогоднішнім науковцям пощастило двічі: поперше, вони передбачили таку природню катастрофу, подруге — мали змогу за нею спостерігати. Але коли б щось подібне сталося на нашій плянеті, то вибухнули б не лише атомні бомби, але і атомні електричні станції, стався б розлом земної кори і почався б льодовий період, бо знову сонячне проміння не змогло б пробитися й Земля була б спустошена на багато тисячоліть.

Отож астрономи захвилювалися. Уряд ЗСА профінансував програму НАСА, яка передбачає захист населення від падіння небесних тіл. Американців почали забезпечувати на випадок падіння астероїду, так само як забезпечують автомобіль на випадок катастрофи.

У Санкт-Петербурзі, Росія, у 1992 році науковці Інституту теоретичної астрономії створили Міжнародний інститут проблем астероїдної небезпеки і запустили міжнародний проєкт "Космічна сторожа". За підрахунками фахівців цього інституту, у найближчі 15 років буде близько сотні випадків зближення небесних об'єктів з Землею. Отже треба бути готовими до відвернення такої загрози, шукати способи для розпорошення астероїда на достатній відстані або зміни його траєкторії. Такі запобіжні заходи потребують не лише багато років, але й коштуватимуть дуже дорого. Та без цього не обійтися. Навколо земної орбіти рухається близько 2,000 астероїдів, а астрономам покищо відомі орбіти тільки 200 з них. Решта рухаються за невідомими орбітами і є потенційною несподіваною загрозою. Про їх наближення земляни зможуть довідатися лише за кілька годин до їх падіння на Землю. За цей час можна встигнути хібащо помолитися.

Водночас американські науковці тепер дискутують над питанням — загрожує, чи не загрожує людству гльобальне потепління? Досі наука стверджувала, що забруднення атмосфери створює на плянеті парниковий клімат, в результаті чого середня температура підвищиться на 6-9 градусів. Таке потепління стане причиною розтоплення криги на полюсах і багато материків опиняться під водою.

Деякі авторитетні науковці вважають такі прогнози перебільшенням. Наприклад, директор програми гльобальних проблем харчування Гадсонського інституту Денніс Ейвері стверджує, що застарілі комп'ютерні моделі, якими користувалися науковці, були досить неточні, тому давали на два градуси завищені результати при передбаченнях зміни температури. Ейвері вважає, що незначне підвищення температури ніякої загрози для людства не становить. Просто зима стане менш холодною, а літо — менше теплим. Це вплине на період вегетації рослин, зменшить число засух і збільшить кількість опадів. Тобто температура дещо вирівняється і це зменшить число руйнівних бур, смерчів тощо.

З іншого боку стали відомі результати фундаментальних досліджень науковців Массачусетського, Амгерстського та Аризонського університетів, які з'ясували, що три останні роки цього десятиліття виявилися найтеплішими за останні 600 років. Вони дослідили не лише старовинні рукописи, але й природні фактори: кільця на зрізах дерев, коралові рифи, вулканічні викиди, співставили зміни сонячної активності тощо. Дослідження показали, що рекордно висока температура була у 1990, 1995 і 1997 роках.

Фахівець з вивчення клімату із Массачусетського університету Майкл Менн зазначив, що історія знала і теплі, і холодні часи, "але ніщо не може зрівнятися з драматичним потеплінням, яке почалося під кінець XX століття". Сонце і вулканічна активність та різні гази завжди дуже впливали на клімат, а тепер додалися ще викиди в атмосферу з тисяч великих підприємств на плянеті.

Всі дослідження з цих питань плянується перевірити з допомогою найновіших технологій, але вже й сьогодні більшість науковців схиляється до думки, що збільшення вмісту газу в атмосфері є найправдоподібнішою причиною таких змін погоди.

Підтвердженням цих передбачень науковці вважають той факт, що сателіт зафіксував потепління в Атарктиді в лютому-березні цього року: від шельфового льодовика Ларсен-В відкололася крижана площа, завбільшки 200 квадратних кілометрів. А чотири роки перед цим від льодовика Ларсен-А відкололася крижана площа, розміром 1,000 квадратних кілометрів, яка зруйнувалася буквально за кілька днів.

В Бовлдері, Колорадо, є Центр збору інформації про льодовики і сніги на плянеті. Його працівники також стривожені тим, що природні утворення, які залишалися стабільними протягом багатьох тисячоліть, тепер не є стабільними. Льодовик Ларсен-В площею 10,000 квадратних кілометрів може дуже швидко зруйнуватися. Немає ґарантії, що залишиться неушкодженою вся структура шельфових льодовиків.

Науковці не сумніваються, що процес потепління уже розпочався. Сьогодні 2,500 найвідоміших учених вірять, що це серйозна загроза для людства. З них 2,000 переконані, що цьому можна запобігти без серйозних втрат для економіки. Для цього треба закрити підприємства, які найбільше забруднюють атмосферу. Але промисловці дбають виключно про свої інтереси. Вони витрачають десятки мільйонів долярів на опублікування дезинформацій та заспокоєння людей, що їм, мовляв, ніщо не загрожує.

Безперечно, закриття найбільш чадних підприємств завдасть певної шкоди деяким галузям, але ж цим можна пожертвувати задля врятування мільйонів людей.

За матеріялами американської преси підготувала Р.Руденко.

Ню Йорк вступив у нове століття

До кінця XX століття ще півтора року, а місто великого яблука Ню Йорк уже вступило у нове століття.

Сьогодні не всі знають, що сто років тому Ню Йорком був тільки Мангеттен. Інші райони — Бронкс, Бруклін, Квінс і Стетен Айленд — приєднано до нього у 1898 році. Тоді ж у місті відбулося багато інших важливих змін, які зробили Ню Йорк таким, яким він є сьогодні. Це і заснування Публічної бібліотеки в її сучасному вигляді, і відкриття Колюмбійського Університету, і вихід газети "Ню Йорк Таймс", і відкриття Собору Івана Богослова.

Отож 1998 рік став для Ню Йорку роком переходу у нове століття. З цієї нагоди понад 100 музеїв міста щонеділі запрошують гостей безплатно. У місті організовано безплатні екскурсії, вже відбулися десятки вуличних фестивалів, 28 відкритих безплатних концертів, близько 20 спортових змагань, кілька парад і багато інших святкових акцій.

У неділю над Гадсоном, зокрема над музеєм-авіяносцем "Інтрепід", красувався напис "NYC100" заввишки 1000 футів і завдовжки п'ять миль. У створенні цього напису взяла участь ескадрилья військових літаків. Там же від 10 години ранку до 6 години вечора тривав безплатний концерт бродвейського музикла "Звуки музики".

У Центральному парку о першій годині по полудні ентомологи випустили на волю 100 метеликів різних порід.

На Стетен Айленді в суботу о 6:30 вечора відбулося відкриття різнобарвного водограю із сімома бронзовими скульптурами, а навколо Мангеттена возив численних гостей прогулянковий теплохід "Серкл Лайн". Відбулися також парада човнів і плавання сторіччя по ріці Гадсон, яке стартувало від Маленького червоного маяка під мостом Джорджа Вашінгтона вниз за течією до пірсів у Челсі. А щоб веселіше пливлося, то на одному старомодному корабликові вигравав клясичний новоорлеанський джаз.

На пірсах, від 34-го до 40-го, зібралися представники найголовніших наявних у місті релігійних конфесій, які поблагословили моряків.

На Парк-авеню у "Храмі універсального юдаїзму" в неділю, всього за 25 долярів, вінчали одностатевих молодят.

До святкування 100-річчя Великого Ню Йорку приєдналося 100-річчя багайців, які відзначали свій ювілей на 11-ій вулиці. Багайці є послідовниками релігії, що виникла 100 років тому в Персії й має свою головну святиню в ізраїльському місті Гайфі.

В суботу о 2-ій годині в Брукліні, в приміщенні історичного товариства відбулася вистава "Голос Брукліна" про мешканців цього району XIX століття.

У Бронксі протягом усіх трьох днів виступали ковбої. У парку Мак-Кум-Дам (McKombs Dam) відбулося "Родео без наркотиків" з участю представників Родейної асоціяції кольорових ковбоїв. Вони продемонстрували захопленим глядачам надзвичайні вправи в сідлах і без них. Сторічний квартал на Орчард-стріт, що між вулицями Діленсі та Брум у нижній частині Мангеттену відкрив у неділю куток Ню Йорка сторічної давності: бруківка, старовинні ліхтарі, написи, крамнички і публіка, зодягнена за модою 1898 року.

На Медісон-Авеню між 42 - 57-ою вулицями відбувся фестиваль культур, де в численних шатрах можна було придбати екзотичні речі та взяти участь у різних забавах чи позмагатися у поїданні ковбасок з булкою (Hot dog).

Організатори свята подбали і про здоров'я: у Домі Заповіту (Covenant Hause, 460 West 41 St.) цілий день в суботу усім бажаючим безплатно міряли кров'яний тиск, перевіряли очі, робили необхідні щеплення тощо.

На завершення свята в годині 9:30 вечора піротехніки влаштували феєрверки на Іст Рівер та біля Статуї Свободи.

...А на „Верховині" — фестиваль!

„Час летить стрілою..." — так мовить наша приповідка. Ось і знову зближаємося до 23-го чергового Фестивалю Молоді, що відбудеться на „Верховині" 17-19-го липня ц. р. Для найкращого проведення цього фестивалю створився Фестивальний комітет під головуванням Ярослава Ґавура, управителя „Верховини". Цей комітет періодично сходиться, щоби обміркувати окремі деталі господарського характеру, бо сама програма не належить до компетенцій комітету.

Все ж довідуємося, що у фестивалі братимуть участь найкращі таланти і найкращі виконавці по цей бік Атлантійського океану. Будь то танцювальні групи, співочі гуртки, поодинокі солісти чи оркестри — все це найкращі молодечі таланти, якими ми можемо і повинні гордитися.

В час фестивалю можна буде придбати сувеніри-пропам'ятні речі, бо на „Верховині", під шатрами продаватимуть вироби наших мистців. Кухня „Верховини" та поодинокі кіоски гоститимуть присутніх смачними українськими стравами.

Вечорами в п'ятницю, 17-го липня, і в суботу, 18-го липня відбудуться танцювальні забави, до яких пригравати муть відомі нам оркестри. Програма на сцені: п'ятниця — 7:15 веч., субота — 2:15 попол. і 7:15 веч., неділя — 2:15 попол.

Як нас повідомляють, голова Фестивального комітету і управитель оселі „Верховина" замовив на час фестивалю гарну погоду. То ж напевно не пошкодуєте, коли разом з нами перебудете ці дні серед чудової природи на „Верховині", де, як співається в пісні „так мило пливе час" або „Ой, нема то краю, краю, як та Верховина". Приїжджайте!

За інформаціями телефонувати: (914) 856-1323.

Богдан Кандюк

ЛІТЕРАТУРА

У КИЄВІ ВІДБУЛАСЯ ПРЕЗЕНТАЦІЯ „УКРАЇНСЬКОГО САДОЧКА"

Богдан Патриляк

КИЇВ. — 27-го травня в Будинку Спілки Письменників України відбувся вечір-презентація збірки виховних матеріялів для дошкілля „Український садочок", що вийшла у видавництві „Смолоскип", при фінансовій допомозі Галини Кохановської (Канада) та Софії і Олександра Скопів (ЗСА), з підтримкою Об'єднання Українських Працівників Літератури для Дітей та Молоді в Канаді.

Символічно, що це тритомне видання побачило світ завдяки старанням українців зі західньої діяспори, де національна виховна традиція, незважаючи на географічну віддаленість від рідного краю та численні ідеологічні бар'єри, не була перервана.

Видання „Українського садочка" за існуючих умов стало дійсно унікальним явищем. У рядянській виховній літературі, яка подекуди й друкувалася українською мовою, головну увагу зосереджувалося на любові до ленінської партії та неосяжної радянської держави, вихованні молодого покоління на засадах атеїзму, колективізму та пролетарського інтернаціоналізму. Українська ж тематика якщо й була присутня, то виносилася на останній плян. Висліди подібного виховання ми маємо змогу спостерігати в сучасній Україні, де найчисленнішою парляментською силою досі лишаються комуністи. Вже після проголошення незалежности, за умов економічної кризи, що особливо позначилась саме на видавничій справі, та засилля російськомовної друкованої продукції, котра безконтрольно проникає крізь „прозорі" кордони з Росією та Білорусю, українська виховна література практично не видавалася.

Перед упорядниками та видавцями „Українського садочка" стояло принципово нове завдання — створити методичний посібник для виховання українських дошкільнят на засадах здорового індивідуалізму, шанобливого ставлення до історії свого народу, любові до Бога та України. До збірки увійшли поетичні та прозові твори давніших українських авторів — Т. Шевченка, М. Шашкевича, О. Пчілки, Л. Українки, і недавніх — Н. Забіли, О. Олеся, П. Воронька, а також сучасних — Є. Гуцала, С. Майданської, Л. Костенко. Мабуть, уперше в Україні до виховного видання були включені твори авторів із діяспори — Л. Полтави, Л. Храпливої-Щур, Р. Завадовича, О. Лятуринської, Р. Купчинського, Г. Черінь, Б. Лепкого, І. Савицької, І. Винницької, О. Цегельської, Н. Мудрик-Мриц та багатьох інших. Українські діти та їх виховники матимуть завдяки „Українському садочкові" чудову нагоду відкрити для себе ці, на жаль, досі мало відомі в Україні імена.

На презентації „Українського садочка". Виступає голова СПУ Юрій Мушкетик. Сидять зліва: Осип Зінкевич, Атена Пашко, Юлія Солод, Дмитро Чередниченко, Олександер Скоп.

Ведучий вечором, директор видавництва „Смолоскип" О. Зінкевич висловив щиру подяку всім, хто будь-якою мірою був причетний до видання збірки: головним жертводавцям — Галині Кохановській та Софії й Олександрові Скопам; редакційній колегії, у склад якої входили — В. Верига, А. Горохович, І. Гошовська, Н. Зінкевич, Р. Харчук, Л. Храплива-Щур; упорядникам — Д. Чередниченкові та Г. Курпі; редакторові — Григорієві Карпенкові; художникам-ілюстраторам — Олексієві Яцинові, О. Руті, Валентині та Наталці Яцунам. Окрему подяку він зложив Київській міській адміністрації, яка закупила 500 примірників книжки для садочків столиці.

У презентації взяв участь відомий філантроп і меценат зі ЗСА Олександер Скоп (літературне псевдо — Олександер Шпилька) зі своєю дочкою Вірою.

Він виступив з палким словом про проблеми українського виховання молоді, потребу саме таких книг як „Український садочок". Скоп оптимістично говорив про майбутнє України, незважаючи на складну післявиборну ситуацію.

Про підготовку видання „Українського садочка" докладно розповіли Д. Чередниченко та Р. Харчук.

Привітальне слово виголосили представниці жіночих організацій — членкиня СФУЖО та Союзу Українок Н. Даниленко (ЗСА) і Л. Кліш з Союзу Українок (ЗСА), голова Союзу Українок в Україні Атена Пашко, представниця „Жіночої Громади" Юлія Солод.

Зі словами вдячности упорядникам та видавцям виступили голова Спілки письменників України Юрій Мушкетик, секретар Спілки Олесь Лупій, поетеси Зірка Минзатюк і Наталка Поклад, письменник Микола Сулима, довголітній політв'язень радянських тюрем і концтаборів, а нині — голова Українського Пен-клюбу, письменник Євген Сверстюк.

Вірш з видання прочитала чотирирічна донька Р. Харчук Софійка. Діти з київського садочка ім. Софії Русової, котрим опікується Інститут підвищення кваліфікації вчителів ім. Б. Грінченка, продемонстрували перед присутніми своє вміння співати і декламувати вірші, тексти яких були взяті зі збірки. Вихователька садочка Ольга Лахтатир назвала нове видання одним з джерел, яке допоможе вчити і вчитися, отримуючи насолоду.

У презентації „Українського садочка" взяла участь велика кількість української інтелігенції, виховників і педагогів, молоді, які вщерть заповнили конференційну залю Спілки Письменників України.

Видання виховної та освітньої літератури нового змісту мусить бути одним з головних завдань новопосталої держави. Спільна підготовка „Українського садочка" переконливо засвідчила можливість і потребу плідної співпраці між українцями діяспори та України. Поява тритомника може стати добрим почином благородної справи видання посібників для виховання наймолодшого покоління українських громадян, — виховання якісно нового, справді українського.

Виступають діти з садочка ім. С. Русової.

Зі збірки Петра Слободяна „Дотик вітру"

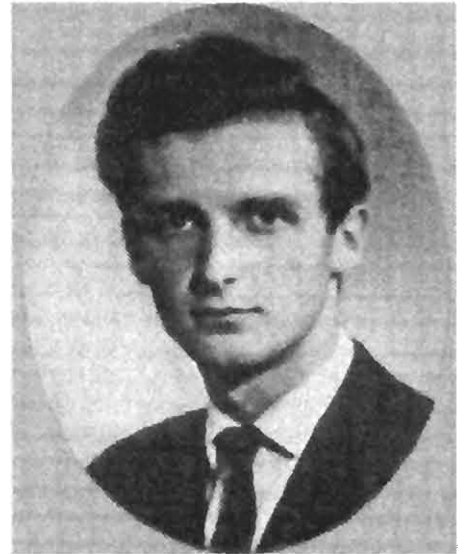

Петро Слободян народився 25 червня 1949 року у м. Львові, в сім'ї українських інтелігентів: мати — провізор-фармацевт, батько — біолог. У 1966 році закінчив Львівську середню школу ч. 34 ім. Маркіяна Шашкевича з золотою медаллю, у 1971 році — фізичний факультет Львівського державного університету ім. Івана Франка з відзнакою. Кандидат фізико-математичних наук. Працював фізикомтеоретиком.

1-го квітня 1977 року трагічно загинув.

Вірші, які почав писати в дитячому віці, вперше були надруковані у журналі „Дзвін" ч. 11 1990 року.

Романтика! Романтика XX століття, його середини. Чи існує вона? Наші батьки бачили її в борні за ідеали, за щастя, за славу народу, Батьківщини. А ми? Ми — молодь шістдесятих років? Невже нам тільки джаз, тільки космос пустельний, невже фантастичні трюки, лише бездна науки, а все решта їм — батькам, що заснули, а чи тремтять від страху? Все забули.

Ні, ми нові, нам горіти, полум'яніти! Високі матерії, безліч філософських роздумів, а життя — і все інакше...

То, може... Ні, не буду песимістом. Адже тоді і того кращого, що ще є між нами, не буде...

1966

Що таке любов? Це таке велике, сильне, прекрасне почуття. Воно настає тоді, коли стираються грані між тобою і коханою, коли ти відчуваєш, що робиш щось і робиш не сам, а з нею, коли думаєш про щось і ловиш себе на тому, що це не ти сам думаєш, а думаєте ви удвох. Це почуття настає тоді, коли ти знаєш, що радість, яка повинна охопити тебе, не твоя: вона ваша, вас обох. Це тоді, коли її мрії — твої мрії.

Кохання, любов — це повне єднання вас обох, це почуття, якщо воно справжнє, — велике і вічне.

Кохання — це, коли не існує тебе, а існуєте ви обоє. І одне без одного вже не можете жити. І коли б хтось з вас загинув, у процесі життя він назавжди буде жити в іншому, бо він залишиться з ним.

1966

...Якщо ти не можеш прийняти минулого і його тягар, то в тебе немає майбутнього, бо без одного не буває іншого. Якщо ти не можеш прийняти минуле, то можеш надіятись на майбутнє, бо тільки з минулого будується майбутнє.

1967

КУЛЬТУРА

110-ті роковини композитора Василя Барвінського

Стефанія Павлишин,
доктор мистецтвознавства

На кінець сторіччя припадає декілька річниць вельми заслуженого для України роду Барвінських. У минулому 1997 році це було 150-річчя політика і освітянина Олександра Барвінського; у 2000 припадає такий самий ювілей його брата Володимира — письменника, засновника газети „Діло". 1998 є часом вшанування Василя Барвінського, сина Олександра.

В. Барвінський належить до найвизначніших українських композиторів, піяністів, музично-громадських діячів. На вечорі спогадів про нього перед нами виникла ясна, кришталево чиста постать людини і музиканта. Бо хоч Василь Стефаник назвав Олександра Барвінського, поруч з Евгеном Олесницьким, найвизначнішим українським політиком, то як кожен у цій сфері діяльности він мав багатьох противників і ворогів. Не допомагали тут і виняткові заслуги у галузі української освіти — ціле життя, віддане Україні.

Інакше з В. Барвінським. Відомо, що й мистці не завжди є гармонійними, ідеальними людьми. А про композитора Барвінського всі говорили тільки з великою любов'ю і зворушенням, згадували, що він був настільки добрим, співчутливим до людей, так їм допомагав, не зважаючи на перешкоди і наслідки для нього, що не розумів і не вірив, що хтось може бути злим.

Чому ж тоді стільки несправедливих звинувачень вилились на нього, чому стільки він витерпів? Зазнав не тільки фізичних страждань, а й втрати свого творчого дорібку. Тим часом початок творчого шляху стелився перед В. Барвінським як легкий, хоч сповнений праці зліт вгору.

Благословення на нього дав сам корифей української музики Микола Лисенко: у 1903 році, гостюючи у Львові з нагоди свого ювілею, він слухав у сальоні Барвінських гру 15-річного тоді Василя. У 1905-1907 та 1908-1915 роках. В. Барвінський перебував на студіях у Празі. З юридичного факультету університету, на якому він студіював у Львові, перенісся на музикознавчий. Закінчив Празьку консерваторію як піяніст і Вищу школу майстерности у композитора Вітезслава Новака. Швидко здобув собі ім'я у Празі і Відні своїми творами і концертними виступами. Здібності мав такі великі, що вже у 20-річному віці, у 1908 році створив цикл фортепіянових прелюдій, які обігли світ. Вони належали до перших музичних творів, виконаних на телебаченні: у 1937 році українська славна піяністка Любка Колесса грала їх у Лондоні для тисячі тодішніх абонентів.

Крім творчости, Барвінський займався дуже різнобічною діяльністю, яка сприяла пропагуванню української музики за кордоном; виступав із статтями у празькій і віденській пресі, організував концерти, відчити. Провадив там величезну корисну роботу, але у

Василь Барвінський (другий справа) в табірному пункті ч.7 у Мордовії; середина 50-их років. Друкується вперше в ЗСА. З архіву Р. Савицького.

1915 році мусів повернутися до Львова, щоб керувати Вищим Музичним Інститутом ім. Лисенка, на місце попереднього директора Станіслава Людкевича, призваного як австрійський офіцер на війну.

За час директорування у 1915-1939 роках В. Барвінський підніс Музичний Інститут до европейського рівня і створив унікальну, підпорядковану центрові у Львові систему філій у містах цілої західньої України. До речі, після війни цей приклад був перенесений колишнім учнем В. Барвінського, піяністом Романом Савицьким на американський ґрунт у вигляді „Українського Музичного Інституту Америки".

Крім того, Барвінський працював як педагог і концертуючий піяніст, як диригент, як музикознавець-критик і науковець, як, нарешті, організатор музичного життя Галичини в цілому. Тому для творчости мав дуже мало часу. Хоч його фортепіянні п'єси у 1920-ті роки стали відомими навіть у Японії, надрукована серед них була тільки невелика частина.

З цього і виникла найбільша трагедія життя композитора. У 1939-41 і 1944-48 роках він був директором Львівської консерваторії. Це був підсумок його діяльности, яка так високо підняла українську культуру. Та замість ювілею 60-річчя, який припадав 20-го лютого 1948 року, композитора заарештували. Сталося це у Києві, де й велося слідство, страшним, неймовірним документом якого було написане рукою самого композитора посвідчення: „Дозволю знищити мої рукописи". Його твори були спалені.

Коли В. Барвінський повернувся

(Закінчення на стор. 16)

Тріюмф прем'єри „Жінка крізь віки"

Фото Я. Кулинича

Фраґмент із прем'єри „Жінка крізь віки".

Монтаж із творів Лесі Українки, про який ми писали раніше у „Свободі", викликав таке широке зацікавлення української публіки в Ню Йорку, як кожна постановка Лідії Крушельницької, яка має вийнятковий дар захопити своїх учнів із студії та видобути із них все, що найкраще. І тим разом публіка не розчарувалася у своїх сподіваннях, бо 13 молодих членок Студії Мистецького Слова вив'язалися із своїх завдань взірцево, викликуючи вдоволення своєї учительки та усіх слухачів того вийняткового вечора.

„Жінка крізь віки" Лесі Українки була представлена у 12-ти картинах, без перерви, щоб дати глядачам відчуття усіх відповідно дібраних витягів із багатющої поетичної та драматичної творчости нашої великої поетеси.

До того настрою, що панував на цьому вечорі, причинилося скульптурне оформлення Марійки Шуст, в якому на сцені у відповідному освітленні акторки були вміщені на трьох різних ступенях в однакових костюмах роботи Ірки Лішман. Виголошені тексти піднесені були у своїй драматичності хореографією, що її опрацювала Рома Прийма-Богачевська до музики, створеної для

(Закінчення на стор. 18)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулись загальні збори Фундації Приятелів Енциклопедії України

Голова Фундації Приятелів Енциклопедії України Володимир Баранецький відкрив загальні збори, що відбулись 23-го травня ц. р. в НТШ, у Ню Йорку, і привітав присутніх учасників. Прийнято запропонований порядок нарад без змін. Протокол з попередніх загальних зборів, що відбулись у 1995 році, у відсутності секретаря Марти Шиприкевич прочитав В. Баранецький. Протокол прийнято без змін.

Найголовнішою точкою зборів були звіти з проведеної праці. Голова В. Баранецький у своєму звіті підкреслив, що Фундацію Приятелів Енциклопедії України покликано до життя на весні 1985 року, ще за життя проф. Володимира Кубійовича, з метою зібрати потрібні фінанси для завершення енциклопедичних проєктів. Треба признати, що це був монументальний проєкт, який заповнив відсутність авторитетних довідників. Поруч з тим подав передісторію покликання ФПЕУ. Завдяки наполегливій і відданій праці членів фундації і жертвенности української громади, фонди фундації у 1990 році зросли до 337,000 дол. Протягом 13-ти років фундація забезпечила працю первісного енциклопедичного осередку у Сарселі, надавши поважні потрібні фонди; причинилась до появи Енциклопедії Українознавства англійською мовою.

Водночас ФПЕУ стала разом з Науковим Товариством ім. Шевченка в ЗСА спонзором нового і вагомого енциклопедичного проєкту, яким є Енциклопедія Української Діяспори. Цей шеститомний енциклопедичний проєкт започатковано у грудні 1987 року, який мав завершитись у 1992 році. Домовлення підписали дві згадані установи і Василь Маркусь — як головний редактор, реалізатор проєкту. Життя виявило, що зроблені пляни були не надто реальними. Сили редакції Енциклопедії Української Діяспори виявились замалими, а фонди замізерні, щоб можна було здійснити цей грандіозний проєкт. Тому доводилось змінювати пляни для звершення цього пляну. Передбачені фонди обидвох спонзорів вичерпались, і треба було подумати над тим, як далі уможливити продовження праці до завершення усіх томів ЕУД. Дотепер вийшов друком її австралійський том. В. Баранецький згадав про перевидання в Україні Енциклопедії Українознавства на яке ФПЕУ дала 22,000 дол., і вже передруковано сім томів. У міжчасі виринув ще один перспективний і необхідний енциклопедичний проєкт — „Енциклопедія Сучасної України", запланований на чотири томи. Відповідальними за цей проєкт є Аркадій Жуковський, Олег Романів та Іван Дзюба. На його реалізацію фундація дала 22,800 дол. Цілий проєкт розрахований на 250-300 тис. дол.

На закінчення звіту В. Баранецький сказав, що з повстанням незалежности України утворилась нова ситуація. Старша генерація перестала активно підтримувати названі проєкти, а старається допомагати безпосередньо своїм рідним; молодша ж тими справами не цікавиться, поза малими винятками. Отже немає тих, що бажають продовжувати започатковані праці. З того треба робити висновки і треба подумати, як бути далі.

Відтак звітував скарбник Євген Змий, який подав цифрові дані з переведених збірок та скільки і на який проєкт видано грошей.

Заступник голови Аркадій Жуковський подав детальніші інформації про працю Енциклопедії Українознавства, яка тривала 45 років. При цьому підкреслив, чому постала потреба її перевидати в Україні. Довше зупинився над справою нового проєкту, що вже згадано, „Енциклопедія Сучасної України", до співпраці якої включено Національну Академію Наук України, яка дала свої приміщення для здійснення проєкту ЕСУ. Головним редактором ЕСУ є Іван Дзюба, а координацію бюра очолює Микола Железняк. А. Жуковський у своєму звіті, який подав письмово, підкреслив, що він працює для енциклопедичних проєктів на громадській базі.

Головний редактор Енциклопедії Української Діяспори Василь Маркусь подав докладні звітні інформації з проведеної праці. Хоч під сучасну пору проводиться праця над усіма томами ЕУД, але в основному зараз уся увага звернена на американський том у двох книгах, редактором якого є Дарія Маркусь. Для збирання гасел утворені по більших скупченнях українців окремі осередки праці, які займаються інтенсивним збиранням енциклопедичних гасел. Під кінець року мають бути зібрані всі гасла до американського тому ЕУД. При цьому В. Маркусь сказав, що редакція ЕУД стояла перед припиненням праці, бо фонди, які були для неї призначені, вичерпались, але ситуацію врятували Володимир і Анна Рак, які пожертвували на американський том ЕУД 50,000 дол. Однак незалежно від цього треба далі думати, як роздобути кошти для завершення так важливого і необхідного проєкту.

Контрольна комісія у складі Володимир Рак та Іван Сєрант перевели перевірку касових книг і ствердили, що всі записи були зроблені правильно, і не знайшли жодних недотягнень. В. Рак подав внесок, щоб уступаючій управі уділити абсолюторію.

Над заслуханими звітами розвинулась жвава дискусія й обмін думками. Зокрема, звернено увагу на те, як роздобути потрібні фінанси для завершення розпочатих енциклопедичних проєктів. Було б великим гріхом їх не закінчити. Також обговорено питання, як далі бути ФПЕУ. Після обміну думками прийшли до спільного висновку, що через два роки будуть майже закінчені енциклопедичні проєкти. Після цього фундація застановиться над своїм дальшим існуванням, бо зараз ще зарано робити якісь конкретні рішення.

Обрано управу у складі: Володимир Баранецький — голова, Аркадій Жуковський — заступник голови, Микола Галів — секретар і Євген Змий — скарбник. Ділові наради загальних зборів закрив голова В. Баранецький, подякувавши учасникам за активну участь.

Микола Галів

ПОРАДИ

Д-р Тарас Одуляк

ЗДОРОВ'Я – ВСЬОМУ ГОЛОВА

Сіядика — захворювання серйозне!

Доктор медицини Тарас Одуляк, якого сьогодні представляємо нашим читачам, отримав докторат з хіропрактики в Нюйоркському Коледжі Хіропрактики. Він також виповнив трирічну програму дипломованого спеціяліста зі спеціяльности „Прикладні науки хіропрактики" і постґрадуятивну програму з біофізики і неврології хіропрактики. Гадаємо, що хворим сіядикою буде цікаво довідатися про те, як запобігти цьому серйозному захворюванню і як діяти, якщо воно вже виникло. Хіропрактика — єдиний шлях до здоров'я для мільйонів терплячих сіядикою.

Коли в людини виникає запалення сіядичного нерва, то таке захворювання зветься „сіядика". Не кожен біль у нозі означає сіядику, але у більшості випадків саме вона спричинює біль у нозі. Слід мати на увазі, що біль у нозі може бути сіядикою, а може нею не бути. Якщо це сіядика, необхідне втручання хіропрактика. Хворі сіядикою часто мають сильний біль уздовж сіядичного нерва, звичайно ззаду ніг і крижів, іноді у лидці, стопі, пальцях. Це не тільки пекучий гострий біль, але також парестезія — дивне нервове почуття сидіти, як на голках, горіння, поколювання, відчуття мурашок по тілу, нога може затерпнути.

Ускладнює справу те, що місце сіядичного болю може змінюватися. Хоч він звичайно відчувається ззаду ніг і крижів, у деяких осіб біль може бути спереду або збоку ніг. У декого біль відчувається в обидвох ногах.

Характер болю також може змінюватися. Він може бути постійно пульсуючим і тоді може тривати годинами або навіть днями. Інтенсивність болю також може мінятися. Він може бути тупим або гострим. Іноді зміни пози, такі, як положення лежачи, або зміна позиції спричинюють біль. Таким чином, сіядика подібна до зубного болю або болю в вухах. І що б ви не робили, він завжди присутній. У складних випадках сіядика може спричинити втрату рефлексів або навіть втрату м'язових тонів.

Хворі сіядикою мають забути про гарний сон. Такі прості речі, як ходіння, нахили, повороти, сидіння чи стояння можуть бути важкими або зовсім неможливими.

Подібно до більшости інших недуг, сіядика може виникнути з багатьох причин. Але на відміну від більшости захворювань ця проблема здоров'я часто має відношення до хребта. Скривлений хребет, зміщений або пошкоджений диск подразнюють сіядичний нерв, що може спричинити сіядику. Фізична травма також може спричинити сіядику. Випадки сіядики можуть бути пов'язані з нещасними випадками, пораненнями і навіть з пологами — найчастіше у зв'язку із пошкодженнями хребта.

Застосування медицини до сіядичного болю полягає в лікуванні симптомів з допомогою болевтамовуючих засобів, м'язових релаксантів і різних ортопедичних засобів, які можуть включати тракцію, фізичну терапію та інші терапевтичні процедури. Сіядика особливо дошкуляє медикам з тої причини, що у більшості випадків навіть сильні обезболюючі ліки приносять невелике полегшення або зовсім не приносять. Однак зняти біль медичним засобом можливо у випадку обезболюючої ін'єкції безпосередньо у нерв. Але у деяких пацієнтів може виникнути наркотична залежність.

Якщо біль не вщухає, можуть бути застосовані ортопедія і неврохірургія як альтернативне лікування.

Хіропрактики виправляють скривлення хребта, коригуючи його з метою зняти подразнення нервових його закінчень, суглобів і дисків. Протягом життя ми ходимо до дентиста, перевіряємо кров'яний тиск, але чому не перевіряємо хребет? Це треба робити тому, що скривлення хребта спричинює пошкодження нервової системи; тіло слабішає, що може викликати хвороби, біль і погане його функціонування. Так, як ми робимо перевірку рівності колес наших авт, треба перевіряти хребет і робити його корекцію.

Дослідження переконують, що корекція хребта, сіядики і біль у нозі складають одне ціле. Наприклад, спостереження 60 пацієнтів показало, що лікування хребта повинно бути вибором лікування для терплячих сіядикою. Інші дослідження доказали ефективність корекції хребта із застосуванням хіропрактики для терплячих сіядикою і болем у нозі.

В одному дослідженні були використані різні методики (застосування хіропрактики, витягування та ін'єкції) для лікування хворих сіядикою і болем у попереку. Група, де застосувалась хіропрактика, мала найвищий відсоток видужання.

Хіропрактичний догляд дає найкращий ефект на сіядику, коли до нього вдаються з самого початку. На жаль, багато людей звертаються спочатку до медичних засобів лікування. Але навіть в цій групі можуть бути досягнуті прекрасні результати з наступним застосуванням хіропрактики. 3,136 осіб з болями в попереку, сіядикою і захворюваннями дисків, які спершу одержали медичне лікування, як фізичну терапію, медикаменти, без позитивних результатів, одержали після цього хіропрактичний догляд. Через два наступних роки перевірка показала, що 50,4 відсотка з них мали прекрасні результати без рецидивів болю. 34,4 мали рецидиви, але відповіли прихильно після наступного хіропрактичного догляду. І тільки маленькі відсотки, що залишились, не показали змін.

Не варто пасивно сидіти і чекати, як болячки підкрадаються у ваше життя і руйнують ваше здоров'я. Зверніться до хіропрактика, який зробить хіропрактичний огляд і виявить причини ваших проблем. Хіропрактичний підхід є активним, і спрямований на зміцнення вашого тіла з тим, щоб хвороба не підстерегла вас у майбутньому.

Від редакції

Потребуючі ширших консультацій можуть телефонувати д-рові Т. Одулякові у будь-який час від 10-ої год. ранку до 5-ої попол., на число телефону: (212) 260-2213.

Д-р Андрій Міхняк

КОНСУЛЬТУЄ ЮРИСТ

У випадку автомобільної аварії

Андрій Міхняк народився і виріс у ЗСА. Член Американської Колеґії Адвокатів, Асоціяції Іміґраційних Адвокатів ЗСА, Філядельфійської Колеґії Адвокатів, член управи Українсько-Американської Асоціяції Адвокатів. Захищає в Стейтовому та Федеральному судах, консультант закордоних фірм. Крім англійської володіє українською, російською та іспанською мовами. Досвід адвокатської праці — понад 15 років.

А. Міхняк є власником адвокатської фірми у Філядельфії. З приводу додаткових роз'яснень публікованих „Свободою" порад чи інших консультацій читачі можуть звертатися безпосередньо до фірми А. Міхняка, зателефонувавши на число (215) 790-1700.

Розв'язання юридичних питань залежить від багатьох факторів, включаючи різноманітність фактів та інтерпретацію закону вашого штату. Мета цієї статті є подати корисні поради загального вжитку, які, на мою думку, будуть придатними для моїх клієнтів і читачів газети.

Перед тим, як ви робите рішення щодо юридичного питання, ви мусите передусім дістати особисту юридичну пораду від вашого адвоката.

Ніхто з нас не хотів би потрапити в автомобільну аварію. Але, на жаль, в наш час — час технічного проґресу, коли на дорогах кожного дня мчать десятки тисяч авт, такі випадки трапляються дуже часто. Навіть досвідчені водії можуть потрапити в таку ситуацію, хоч і не зі своєї вини. І якщо аварія трапилась, ви мусите забезпечити собі всі бенефіти, на які ви маєте право за законом, згідно з вашим забезпеченням-іншурансом. На жаль, потерпілі від аварії часто не усвідомлюють, що те, що вони роблять чи не роблять у момент випадку, має величезний вплив на подальший результат їхньої справи. Результатом цього, люди, які мають вагомі справи, що відчутно потерпіли внаслідок аварії, мали серйозні медичні проблеми, пропустили багато днів у місці праці, і мали інші фінансові втрати, не дістають відповідної компенсації за пережите і втрачене. Багато з цих проблем можна уникнути, якщо люди обізнані з їхніми правами і знають, як правильно поводитися на випадок аварії. Я пропоную вам десять порад про те, що бажано чи не бажано робити, якщо ви потрапили в аварію. Отже —

На місці аварії:

1. Занотуйте інформацію: дата, місце, імена тих, котрі причетні до аварії і хто був травмований,
2. Важливі деталі: занотуйте інформації про іншого водія:
   а) права водія (license),
   б) реґістраційну картку,
   в) назву іншурансної (забезпеченевої) компанії,
   г) реґістраційне число авта (License Plate Number)
3. Запишіть прізвища свідків. Не забудьте занотувати номери їх телефонів та адреси.
4. Не визнавайте своєї вини! Питання вини може бути розглянуте адвокатом на основі законів і встановлене судом.
5. Зателефонуйте до поліції. Обов'язково зателефонуйте до поліції, і не пересувайте авто з місця аварії, якщо воно дуже ушкоджене.
6. Зверніться до лікарні або підіть на огляд до свого лікаря.

Вдома:

7. Поставте до відома свою іншуранcну (забезпеченеву) компанію. Не давайте свідчень аґентам іншуранcної компанії іншого водія. Не підписуйте жодних паперів без консультації з вашим адвокатом.
8. Не покладайтесь на свою пам'ять! Занотуйте всі деталі про випадок.
9. Почніть лист обліку. Занотовуйте всі витрати, пов'язані з аварією, та інформації про самопочуття.
10. Зателефонуйте до свого адвоката за професійними порадами щодо своєї справи.

У наступних випусках нашої рубрики ми опублікуємо інформації щодо іншурансу (забезпечення) до авта (які є види іншурансу, які різниці в сумі оплати тощо).

Вибори спікера...

(Закінчення зі стор. 1)

рять про можливий розкол у лівому таборі Верховної Ради. Ще тоді, коли на посаду спікера кандидував колишній перший віце-спікер Олександер Ткаченко (Селянська Партія) його соратники не дорахувалися 10-20 голосів комуністів та соціялістів, котрі дотепер начебто складали єдиний бльок. Після того — 3-го липня, під час голосування за О. Бандурку, за твердженням одного із лідерів „Громада" Віктора Омеліча, 10 голосів йому „підкинули" представники протилежного табору — члени Селянської Партії (які разом із соціялістами складають нині у Верховній Раді єдиний бльок — „Лівий центр").

Лідер селян Сергій Довгань спростовує цю інформацію. Власне, не виключено, що у таборі лівих дійсно-таки стався розкол. Природу його виникнення можна пояснити майбутнім розподілом віце-спікерських крісел та парляментських комітетів. Втім, не треба виключати й того, що представники чотирьох фракцій — Народно-Демократичної Партії, Народного Руху, Соціял-Демократичної Партії (об'єднаної) та Партії Зелених — просто провокують лівих на розкол. Задля того, аби хтось із них став їхнім ситуативним партнером (на час обрання спікера). У цьому контексті слід згадати про публічні звинувачення лідера НДП Анатолія Матвієнка на адресу комуністів щодо порушення ними усних угод про почерговість висунення кандидатів, що в той час цілком могло стати „яблуком розбрату" між лідером соціялістів — О. Морозом та лідером комуністів — П. Симоненком.

Президент Л. Кучма доволі спокійно спостерігав за процесом довготривалого обрання керівника вищого законодавчого органу. При цьому він заявляв, що не має наміру розпускати парлямент. А 2-го червня на розширеному засіданні правління Українського Союзу Промисловців та Підприємців, піддавши Верховну Раду жорсткій критиці, голова держави наголосив, що у разі, якщо депутатський корпус затягуватиме процес обрання спікера, то він змушений буде вдатися до „радикальних кроків". Щоправда, Л. Кучма не уточнив, яких саме.

Цілком зрозумілим є занепокоєння керівника держави ситуацією у Верховній Раді — три останні місяці в Україні не відбувається законодавчий процес. Насьогодні до розгляду на першій сесії Верховної Ради 14-го скликання парляментський Секретаріят вже зареєстрував 218 законопроєктів. Серед них переважно документи економічного характеру — їх 74. Більшість уже схвалені попереднім складом. Це повернуті із зауваженнями Президента закони — „Про Кабінет Міністрів", „Про амортизацію", „Про оренду землі", „Про Фонд Державного Майна", „Про збір до інноваційного фонду" тощо. У спадок від депутатського корпусу 13-го скликання нинішні народні обранці отримали схвалені у першому читанні проєкти законів — „Про державний зовнішній борг", „Про Національний банк" та „Про валютне реґулювання". Крім того, серед переліку економічних документів — 13 вже введено президентськими указами, які потребують парляментського підтвердження.

Окремий пакет складають законопроєкти, пов'язані із правовою політикою. Це — проєкти Цивільного, Митного та Кримінального кодексів. Серед інших документів, які мають розглянути найближчим часом законодавці, п'ять — з питань державного будівництва, 44 — з питань соціяльної політики, 26 — з питань галузевого розвитку та сім — з питань безпеки та оборони. Крім того, Президент запропонував парляментові ратифікувати 28 міждержавних та міжурядових документів.

Власне, нині цілком зрозумілим є те, що навіть частину з усіх вищеназваних документів не буде розглянено народними депутатами протягом першої сесії, яка відповідно до парляментського рішення має завершитись 18-го липня. А тому цілком вмотивованим є демонстроване Л. Кучмою занепокоєння. Хоча аналітики стверджують, що нинішня ситуація цілком влаштовує голову держави — оскільки відповідальність за провал економічних реформ можна буде перекласти на плечі депутатів, котрі сьогодні беруть участь у довготривалому процесі обрання свого лідера. Принаймні, нині — до початку повноцінної законотворчої роботи Верховної Ради, такий шанс у голови держави залишається.

110-ті роковини...

(Закінчення зі стор. 11)

після 10 років з заслання, він намагався відтворювати їх з пам'яті, але помирав з думкою, що коло двох третин з них безповоротно втрачені.

У рік його смерти, 1963, не дозволено концерт до його 75-річчя, заборонено навіть будь-де помістити некролог. У 100-річчя композитора у 1988 році з величезними труднощами пробився один концерт його пам'яті з одною тільки афішою всередині будинку.

І ось ми у 1998-му: рівно у ювілей 110-річчя у приміщенні колишнього Інституту ім. Лисенка відбувся урочистий концерт, який вже неодноразово передавався на телебаченні. Відбулися наукові конференції у Вищому Музичному Інституті ім. Лисенка у Львові і у Тернопільській філармонії. Тут були також видані тези доповідей. Концерти і конференції проходять цього року також у Дрогобичі, Івано-Франківському, Коломиї та інших містах України.

Серед доповідей, які є цінним внеском у дослідження творчої спадщини В. Барвінського, виділявся виступ заступника прокурора Львівської области Олександра Барчука з документами арешту Василя, Наталії і Олександра (брата Василя, лікаря) Барвінських. Викладені ним факти були в основному відомі: йшлося про зв'язки з братами Наталії, німецькими офіцерами (тесть Василя Барвінського, визначний український вчений Іван Пулюй, був одружений з німкенею). Очевидно, що провина Барвінських була видуманою, як причина засудження сталінським режимом мільйонів українців.

В документах, які напевно ще будуть доповнені знахідками у спецархівах, найбільше вразили фото Василя і Наталії Барвінських, у профіль і фас; хоч це був тільки початок пекла, через яке вони опісля пройшли, обидва вже виглядають, як мерці.

І все ж, цю статтю, присвячену В. Барвінському, можна закінчити радісним акцентом; він завжди був оптимістом, і як глибоко віруюча людина, ніколи не тратив надії. І це виправдалося: хоч як намагалися знищити пам'ять про нього, хоч перетворили у попіл його рукописи, вони відроджені — і пам'ять, і твори. Віднайшлися його зразки камерно-інструментального жанру, якого Барвінський був творцем в Україні, об'явилися вокальні, сольні і хорові та центральні у спадщині композитора — фортепінні.

Довгі роки їх розшукував, особливо концерт для фортепіяно з оркестром, син піяніста Романа Савицького, першого виконавця цього твору, музикознавець із ЗСА, Роман Савицький-молодший. І ось рівно у 30-річчя смерти В. Барвінського, 9-го червня 1993 року він отримав вістку з Арґентини про віднайдення цього концерту!. Були відшукані й інші твори, так що лише декілька залишилися втраченими. І в цьому допомогли музиканти з діяспори, зокрема, з Канади, Так, Любка Колесса переслала фортепіянну сонату. Піяністи з Канади Люба та Іреней Жук уфундували пам'яткову таблицю на домі Барвінських.

На жаль, ця скромна вілла, яку Олександер Барвінський сплачував до кінця свого життя, тепер у половині належить чужим людям. А саме у цій частині будинку знаходиться сальон, де гостювала Леся Українка, Микола Лисенко, митрополит Андрій Шептицький. Тут можна б створити музей — нехай не державний, бо на це немає коштів, але де б чергував хтось з родини і дав змогу користуватися документами старовинного роду, принаймні від Мартина Барвінського, архипресвітера Львова і ректора університету у 1830-ті роки і до В. Барвінського. Дуже вартувало б видати унікальні спогади Олександра Барвінського 1888–1908 роки, якими постійно користуються науковці у фондах Інституту літератури Академії Наук у Києві і яких пожовклі сторінки починають розпадатися.

Пам'ять про Барвінських відновлюється; твори композитора видаються і виконуються. То ж не будемо втрачати надії, що спільними зусиллями збережемо всю їх цінну спадщину.

Стефанія Павлишин, доктор музикології (Львів), спеціялізується в історії музики XX століття (монографії про А. Шенберґа, Ч. Айвса, В. Сільвестрова) та опублікувала біографічно-критичні праці про визначних музик західньої України, як Д. Січинський, С. Людкевич, І. Соневицький. Завдяки її довголітнім, сміливим заходам — статтям, радіо та телепрограмам, монографії (1990 р.) про В. Барвінського, його врешті повністю реабілітовано, а музичну творчість повернено на концертову сцену.

РІЗДВЯНІ КАРТКИ!

Приймається твори мистців з українською традиційною різдвяною тематикою для репродукції карток.

Український Народний Союз спонсорує різні особливі проєкти, які допомагають здобути фонди на Українську Народну Фундацію, (УНФ).

Українська Народна Фундація створена Українським Народним Союзом для підтримки освітніх, харитативних, релігійних та наукових проєктів, і зараховується до незаробіткових фундацій.

Одним з таких наших починів є випуск різдвяних карток. Останньо були видані репродукції визначних українських мистців, а саме: Якова Гніздовського, Михайла Дмитренка, Юрія Козака, Яреми Козака, Андрія Мадая, Лідії Пясецької, Марти Савчак, Христини Сай, Галини Титли. Також були вживані репродукції стародавних ікон, а саме: Архангел Михаїл – XVII століття з церкви в Рогатині, Архангел Михаїл з XVII століття давнього мистця Іллі Бродлаковича з Закарпатського Музею і Архангел Гавриїл з Музею Українського Мистецтва у Львові.

Цього року плянуємо видати різдвяні картки зі **стисло традиційною тематикою.** Тираж карток коло 100,000 примірників. До уваги візьметься декілька творів.

Щоб здійснити наш задум закликаємо українських мистців взяти участь, і надіслати знімку свого твору із його точним описом на адресу:

UNA, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

У справі додаткових інформацій прошу звертатися до Оксани Тритяк на телефон: **(973) 292-9800 додатковий 3067**

Зголошення приймаються до 1-го серпня ц.р.

Чим краще...

(Закінчення зі стор. 8)

ношеннях йде поруч з Єльцином, а часто і попереду президента. Почитайте порядну російську пресу — вона відмежовується від лаврів політично активної Церкви, з якою заграють крайні суспільні елементи. Чи може така Церква, навіть коли вона єдина і привілейована, дати моральний фундамент для державних інституцій?

Ось чому релігійну газету і релігійну громаду цікавить духовне пробудження особи, а не церковне керівництво масами.

Україна має давні традиції релігійної толерантности. Ще в XIX столітті народ втікав від офіційного православ'я у протестантизм. У нас в одному містечку були прихожани православної Церкви, протестантської, римо-католицької і синагоги. Вважалося непристойністю осуджувати чужу віру.

З такої моделі Україна повинна виходити, бо то наша реальність. Наша орієнтація на Патріярха Вселенського — передусім данина історичній традиції. Там наше коріння. А вимушене підпорядкування Патріярху Московському — то історична доля. Головна проблема перед нами — відродити людину за допомогою авторитетної Церкви.

Маю кілька слів суто особистих до пана Бжезінського. Ви мені знайомі вже понад 20 років, але тоді я не уявляв, що зустрінемось за одним столом. Я був тоді в таборі ч. 36 Пермської области. Цей острівок височів над ідеологічно отруєним суспільством, і ми, як нам здавалося, згори стежили за змаганнями ЗСА і СССР, за їх спробами знайти спільну мову.

Але коли до влади прийшов Президент Картер і його радник з питань Національної безпеки Збіґнєв Бжезінський — це було, як блискавка, яка освітила зону.

Уряд ЗСА дозволив собі знехтувати політичною рутиною і поставити найвище моральні пріорітети.

У високу політику раптом увірвалися слова про права людини, про гуманітарні вартості, про загальнолюдську мораль.

В результаті цього ми, в'язні сумління, ніби отримали право на слово. Ми з радістю стежили за публікаціями в газеті „Правда", де з осудом наводилися висловлювання Бжезінського. Большевицький монстр геть розгубився: він не розумів такої мови. Вона часто звучала, як наш власний голос. Ви були для нас найближчою у світі висотою.

З. Б.: *Ми вживали цю мову з природного переконання, бо вона правдива. Але вона виявилася міцною зброєю.*

Є. С.: Ми дуже відчували ефективність тієї мови і цінували акценти. Багато з нас звідти не повернулося, зокрема Василь Стус.

Від імені їх і від себе хочу, нарешті, Висловити Вам, пане Бжезінський, слова високої поваги і вдячности за відстоювання правди і сумління в нашому світі, за принципи моралі, проведені в політику.

З. Б.: *Я справді зворушений і вдячний за все сказане.*

Є. С.: Я й тепер відчуваю так само: якщо у нас, на порозі XXI століття є надія, то це саме надія на ту єдину мову, що здатна єднати людей і народи.

В розмові Патріярха зі З. Бжезінським польською мовою з'ясувалося, що на дні їхніх спогадів багато спільного: молодий Володимир Ярема перед війною служив у тих військових частинах, що і батько Збіґнєва.

Попри всю сердечність розмови все ж таки важко уявити, яке враження могли винести американці про Церкви в Україні.

Збіґнєв Бжезінський подякував Патріярхові Димитрію за його книги „Церковне будівництво Західньої України" і „На порозі 2000-го року".

Нарешті, один з членів делеґації запитав у роздумі: „Скажіть, чим краще об'єднання, ніж співпраця церков і їхнє взаєморозуміння"?

Розмову записав ***Євген Сверстюк***

Тріюмф прем'єри...

(Закінчення зі стор. 11)

цеї виставки Ігорем Соневицьким. Хоча у деяких уривках відомих поем виступали лише поодинокі молоді акторки, присутність на сцені усіх 13-ти і їхня постійна, хоча й німа, співучасть у драматичному нап'ятті підкреслювали силу творчости Л. Українки.

Програма розпочалася співучастю усіх членок Студії в поемі "Contra Spem Spero", які зуміли віддати настрій поетеси і її глибоке бажання „проти надії таки сподіватись". Уривки із драматичної поеми „Кассандра" дали шанс одній із найбільше активних членок Студії Мелясі Соневицькій показати своє драматичне вміння, а у драматичній поемі „На руїнах" з успіхом вив'язалися із своїх складних роль Н. Татчин, Л. Туркевич, Л. Гурин і М. Чабан. Не менш успішна була Р. Росцішевська виступаючи двічі у сольових рецитаціях із „Одержимої" і „Жіночий портрет". Окремо важливу ролю відіграла С. Зєлик у ряді таких монтажів, як „Грішниця", „Зоря поезії" і "Contra Spem Spero". Її можна у цій так молодій групі адепток акторського мистецтва назвати „сеньоркою" тому, що вже доволі довгий час маємо нагоду спостерігати її виїмкову гру, у різних виступах Студії Мистецького Слова. Тим разом це була особлива нагода, коли участь брали лише жінки й вони творили цілість вистави.

Це, може, була також причина того, що всі молоді акторки вив'язалися із своїх роль надспо- дівано добре і отримали заслужено щирі й теплі оплески. Численна публіка особливо вітала керівника студії Л. Крушельницьку з черговим успіхом та з її невсипущою працею з молоддю, яку вона вже веде довгими роками. Їй ніколи не бракує нових задумів та вміння провести їх у життя. Тим разом це був тріюмф жінки — у повному того слова значенні: жінки-поетки, жінки-акторки і жінки-режисерки!

О. К.

КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ

влаштовує з доручення

УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ
НА СОЮЗІВЦІ

5-го — 7-го вересня 1998 р.

(LABOR DAY WEEKEND)

ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

Субота, 5-го вересня 1998 р. год. 10:30 вранці

Вправи — год. 9-та вранці

за ІНДИВІДУАЛЬНІ ПЕРШЕНСТВА УСЦАК та ТРОФЕЇ і НАГОРОДИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ у слідуючих конкуренціях для дівчат і хлопців:

Число конкур.	Вік		Вік	Число конкур.
1	13/14	100 м. змінний	13/14	2
3	15 і вище	100 м змінний	15 і вище	4
5	10 і нижче	25 м. довільний	10 і нижче	6
7	11/12	25 м. довільний	11/12	8
9	13/14	50 м. довільний	13/14	10
11	15 і вище	50 м. довільний	15 і вище	12
13	10 і нижче	50 м. довільний	10 і нижче	14
15	11/12	50 м. довільний	11/12	16
17	13/14	50 м. горілиць	13/14	18
19	15 і вище	50 м. горілиць	15 і вище	20
21	10 і нижче	25 м. горілиць	10 і нижче	22
23	11/12	25 м. горілиць	11/12	24
25	13/14	50 м. грудний	13/14	26
27	15 і вище	50 м. грудний	15 і вище	28
29	10 і нижче	25 м. грудний	10 і нижче	30
31	11/12	25 м. грудний	11/12	32
33	13/14	100 м. довільний	13/14	34
35	15 і вище	100 м. довільний	15 і вище	36
37	10 і нижче	25 м. метелик	10 і нижче	38
39	11/12	25 м. метелик	11/12	40
41	13/14	50 м. метелик	13/14	42
43	15 і вище	50 м. метелик	15 і вище	44
		ГІНЦІ		
45	10 і нижче	4x25 м. довільний	10 і нижче	46
47	11/12	4x25 м. довільний	11/12	48
49	13/14	4x50 м. довільний	13/14	50
51	15 і вище	4x50 м. змінний	15 і вище	52

Змагуни (-ки) можуть брати участь в трьох індивідуальних конкуренціях і один раз в гінцях. Гінці будуть устійнені клюбовими тренерами або представниками.

РЕЧЕНЕЦЬ ЗГОЛОШЕННЯ **до 23-го серпня 1998 року** на руки Марійки Бокало, провідника змагань. Реєстрації над басейном НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ. Вписове виносить 5 дол. від змагуна(-ки).

КАРТА ЗГОЛОШЕННЯ

....

Ім'я, прізвище: (по-англійськи)

....

(по-українськи)

....

Адреса

.... Поштовий Код ....

Телефон: (....................) .... Вік ....

Хлопець .... Дівчина ....

....

Клюб/Молодеча організація

Конкуренція .... Час ....

Конкуренція .... Час ....

Конкуренція .... Час ....

....

Просимо вислати карту зголошення разом з вписовим (чек виписаний на „Ukrainian Sports Federation")

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ", ПЛАСТ, НЕПРИНАЛЕЖНІ і КЛК
Maria Bokalo, 742 Linden Avenue, Rahway, N.J. 07065 • **(908) 382-2223**

„ТРИЗУБ"
Taras Midzak, 1135 Mill Creek Road, Southampton, PA 18966 • **(215) 322-7581**

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
Христина Кош, 74 Scudder St., Garfield, N.J. 07026 • **(201) 340-5993**

ШКОЛЯРІ ВЧАТЬСЯ ДОПОМАГАТИ ІНШИМ

ВИГРАЇ, Черкаська обл. — Біля селища Виграї Корсунь-Шевченківського району Черкаської області в чотирьох наметових таборах близько 300 київських хлопчаків та дівчаток навчаються на курсах добровольців. Це — навчання за програмами "Діти вулиці", "Зменшення шкоди серед осіб, що вживають наркотики ін'єкційним шляхом", "Соціяльна праця на вулиці", здійснюваними Соціяльною службою для молоді міста Києва.

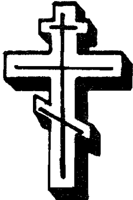

У глибокому смутку повідомляємо родину, друзів і знайомих, що 7-го травня 1998 р. несподівано відійшов у Божу вічність наш найдорожчий і незабутній ЧОЛОВІК, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

інж. ЛЕОНІД ЗАЙЦІВ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в катедрі св. Покрови в Савт-філд. Похований на Evergreen Cemetery, Дітройт, Миш.

Прибиті важким горем:
дружина — ЛАРИСА
син — ПАВЛО з родиною
дочка — ЛАРИСА з родиною
шваґерка — ВІРА КРАЙНЦ з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Вічна йому пам'ять!

З волі Всевишнього відійшла у вічність 26-го червня 1995 р. наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ХОМА

з дому ДІВНИЧ

Цією дорогою складаємо нашу найщирішу подяку о. Михайлові Михлікові за відправлення Парастасу, поминальної Служби Божої, Панахиди і зворушливі прощальні слова і відпровадження тлінних останків нашої найдорожчої дружини, мами і бабці на місце вічного спочинку на український цвинтар св. Михаїла в БалтиморіМд.

Щиро дякуємо Стефанові Поліщукові і Данилові Блашкові за ведення співу під час похоронних відправ.

Висловлюємо нашу найщирішу подяку родині, приятелям і знайомим, які прибули на похоронні відправи і віддали останню прислугу покійній.

Щира подяка всім, що висловили нам співчуття особисто, телефонічно і письмово.

Щире спасибі всім, що прислали квіти, дали на Служби Божі і склали щедрі пожертви на добродійні цілі.

Щиро дякуємо Марусі і Ірені Зозуляк за приготування тризни.

В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОЇ ЗЛОЖИЛИ:

НА СЛУЖБИ БОЖІ:
Петро Зозуляк, Юрій Вацлавів, Володимира Войтович.

НА ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ:
100 дол. Івась і Марійка Шведа;
по 50 Роман і Маруся Хоми, Михайло Хома;
по 25 Микола і Оксана Коропецькі, Олег і Ніля Бендюки;
20 Галина Мудра;
по 10 Слава Солган, Михайло Стельмащук.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ через СУА В НЮ ЙОРКУ:
по 50 дол. Сидір і Евгенія Новаківські, Роман і Маруся Хоми, проф. д-р Наталія і Ярослав Боднаруки;
30 Оксана Пясецька-Кохановська;
20 Володимира Войтович;
10 Е. Грицківський.

НА ФОНД УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ В ГАРВАРДІ:
50 дол. Михайло Хома;
по 20 Ліда Сушко, Мирон Лис;
по 10 д-р Олег Гудима, Петро Зозуляк.

НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД ПІДРУЧНИКІВ В УКРАЇНІ:
50 дол. проф. д-р Наталія і Ярослав Боднаруки;
25 Тарас Хархаліс;
по 20 Н. Кулинич, Христина Саламаха, Галина Зозуляк, Василь Корж, Ірена Зозуляк, Марія Зозуляк;
15 Володимир і Ольга Сушки;
по 10 Петро Зозуляк, М. Райца, Юрій Мудрий.

Щиросердечно дякуємо всім жертводавцям.

Залишені в смутку:
чоловік — МИХАЙЛО ХОМА
син — РОМАН ХОМА з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 2-го липня 1998 р. на 93-му році життя померла у Ст. Луїс, Міззурі, наша дорога МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

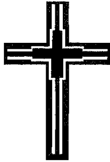

бл.п.

КЛАВДІЯ ОЛЕСНИЦЬКА

з роду ГАВРИЩАК

Основна редакторка журналу „Наше Життя".

Про згадку покійної в молитвах ласкаво просять:
дочка — АННА ЛАРСЕН
син — МАРКО і
сестра — МАРТА ЯРОШ з родинами

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого дорогого незабутнього МУЖА

св. п.

скульптора

МИХАЙЛА ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

У понеділок, 20-го липня 1998 р. о год. 8-ій ранку буде відправлене

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

у церкві св. Юра.

Друзів, приятелів і знайомих проситься в цей день згадати його у своїх молитвах.

Дружина ЛЮДМИЛА
з родиною

П О Д Я К А

27-го січня 1998 р. відійшла у вічність наша найдорожча МАМЦЯ, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

ГАЛИНА КРОХМАЛЮК

з дому ДВОРЯНИН

Оцим хочу щиро подякувати докторові Яремовичеві за лікарську опіку мамці аж до її смерти та його дружині Марті за численні відвідини і моральну підтримку в шпиталі.

Отцям катедри у Філядельфії дякую за духовну опіку.

Похоронному заведенню Насевич дякую за взірцеве переведення складної транспортації покійної до Европи.

Щиро дякую отцям за молитви і Служби Божі у церквах св. Варвари у Відні, св. Володимира у Парижі, св. арх. Михаїла у Дженкінтавні і катед-рі у Мюнхені. Спеціяльно дякую сестрицям у Мюнхені за молитви і спів-чутливу підтримку під час і по похороні.

Дякую знайомим і приятелям мамці за переведення поминок 2-го лютого 1998 р. у Філядельфії, Па.

Безмежно вдячна я Христі Турченюк та її мужеві Богданові за їхню добросердечність, за велику поміч і посвяту багатьох своїх днів, які забрало упорядкувати і закрити мешкання мамці, що мені не було можливо виконати у хвилі великого страху і жаху, у зв'язку наглого захворіння мамці.

Всім жертводавцям дякую за зложені пожертви. Заздалегідь дуже перепрошую, якщо списки не повні і я когось пропустила.

НА СЛУЖБИ БОЖІ зложили:
Парафія св. арх. Михаїла, Антін Бачмага, д-р Юрій і Стефанія Береж-ницькі, Іван і Анна Дзівак, Василь і Олександра Дорошенко, Богдан і Хрис-тина Турченюк.

НА ВИСИЛКУ ЖУРНАЛУ „ПАТРІЯРХАТ" в УКРАЇНУ зложили:
50 дол. д-р Юрій і Стефанія Бережницькі.

НА ПЛАСТОВУ ОСЕЛЮ СОКІЛ в УКРАЇНІ зложили:
по 100 дол. Люба і Маркіян Онуферко, Богдан і Христина Турченюк;
по 50 д-р Юрій і Стефанія Бережницькі, Стаха Гойдиш, Дарія Н. Кузик, Галя Кутко, Юрій і Аврелія Слюсарчук;
по 40 Антін Бачмага, Неоніля Кліщ;
по 25 Юліян і Олена Головчак, Ольга Зелена, Христина Лисобей, Віра Пак, Марія (Пуся) Погорецька Чижик;
20 Рута Витанович Галібей;
по 10 Юліян Балан, Марія Захарясевич, Наталія Карплюк, Юліян Крижановський, Іван і Марія Куземський, Іванна Петик, Юля Шашаровська.

Щиро дякую

ХРИСТИНА СТАРУХ з родиною у Відні.

• НА ПРОДАЖ •

ПРОДАЮТЬСЯ ХАТИ:
Людмили Морозової
Гантер, Н.Й., 10 кімнат — дол. 50,000,
Максима Куриса
Лексінгтон, Н.Й., 11 кімнат — дол. 35,000
Тел.: (518) 989-6228, Маріян Коць

• ПРАЦЯ •

Opportunity for immigrant families, a church near Scraton, Pa., is seeking parishoners; low cost of living, good schools and low crime rate. Construction trade skills and some English required.
Call Bill after 6 P.M. at **(610) 982-5041**

• РІЗНЕ •

Wanted: Ukrainian-speaking family residing in vicinity of St. George's Academy, New York City, willing to house 16-year old female student from Ivano-Frankivsk for up to one year. Housing, food and incidential expenses reimburseable. Working knowleadge of English language desireable. School term begings fall semester. Respond to PSK Associates: P.O. Box 1086, Vienna, VA, 22180.

В Торонто, Канада, 6-го липня 1998р. упокоїлася

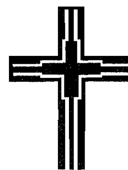

бл. п.
АННА ПАЛІЙ
з роду ПАЛЯНИЦЯ

нар. в Україні.
Покійна прожила 100 років.

Залишилися засмучені:
дочка — ЛІДА ПАЛІЙ
сестриничі — ОЛЯ СТЕЦЮК
— ЮРКО СТЕЦЮК
ближча і дальша родина в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 8-го і 9-го липня 1998 р. з похоронного заведення Кардинал на цвинтар Проспект, де спочиває бл. п. Андрій Палій, муж покійної.

СОЮЗІВКА • SOYUZIVKA
Ukrainian National Association Estate
Foordmore Road, Kerhonkson, New York 12446
914-626-5641 FAX 914-626-4638

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ НА СОЮЗІВЦІ 1998

Субота — 11-го липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Хор „*Думка*"
	10:00 веч.	ЗАБАВА — оркестра „*Кришталь*"
Субота — 18-го липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Ансамбль „*Українська родина*"
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Водограй*"
Субота — 25-го липня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Пісні з України
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Зорепад*"
Субота — 1-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ клясичної музики
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Фата Моргана*"
Субота — 8-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Ансамбль „*Казка*"
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Луна*"
Субота — 15-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ Сопрано ЛЮБА ЩИБЧИК
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Золота Булава*"

11:45 веч. ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1999"

Неділя — 16-го серпня		ДЕНЬ СОЮЗЯНКИ
Субота — 22-го серпня	8:30 веч.	ВІДЗНАЧЕННЯ СЬОМОЇ РІЧНИЦІ НЕЗАЛЕЖНОСТИ УКРАЇНИ. КОНЦЕРТ Школа Українських Танців РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Буря*"
Субота — 29-го серпня	8:30 веч.	КОНЦЕРТ віолістка ГАЛИНА КОЛЕССА
	10:00 веч.	ЗАБАВА, оркестра „*Відлуння*"